

Γιά 41ο έτος ΕΠΙΜΕΝΟΥΜΕ... φιλοπολυτεχνικά!

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στους Άγίους Ν Ε Ο Μ Α Ρ Τ Υ Ρ Ε Σ.

Παρουσίαση καί ἀνάληψη τοῦ Βιβλίου
τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτη:
«**ΝΕΟΝ ΜΑΡΤΥΡΟΛΟΓΙΟΝ**» (1799).

ΕΙΣΗΓΗΣΗ σέ Ἁγιονικοδημικό Συνέδριο, σ. 4-25.

• Ὑπάρχουν καί σήμερα ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ; σ. 26.

• Ἡ δυστυχέστερη δυστυχία, ἡ ΕΚΤΡΩΣΗ! σ. 28.

• ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ. σ. 30.

• Ὁ Ἱ. Καποδίστριας γιά τοὺς συγχρόνους Πολιτικούς. σ. 31.

• Οἱ Πολύτεκνοι εἶναι οἱ σύγχρονοι Μάρτυρες τῆς Πίστεως καί Ἡρώες τῆς Πατρίδας. σ. 30-32.

ΤΕΥΧ. 127
2010

Δ Ω Ρ Ε Α Ν

ΕΚΔΟΣΗ
Π.Ε.ΦΙ.Π.

«Τὸ πελαργίζεῖν ἐστὶ φιλοτεκνεῖν καὶ φιλογονεῖν».

«Πελαργίζεῖν» σημαίνει: μίμηση τῶν πελαργῶν, πού εἶναι πτηνά μονογαμικά, φιλότεκνα, πολύτεκνα, φιλόστοργα, ἀλλὰ καὶ φιλογονικά, τιμῶντα ἰσόβια τοὺς γονεῖς. Γι' αὐτὸ ὑπῆρχαν προστατευτικοὶ «πελαργικοί νόμοι», ἐνῶ ἡ τιμὴ-εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς γονεῖς λέγεται «ἀντιπελαργώσις», ὅπως ἀναφέρει ὁ Μέγας Βασίλειος (PG 29, 176C). Εἶναι τὸ σύμβολο τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Τριμηνιαῖο δημοσιογραφικὸ ὄργανο τῆς «Πανελληνίας Ἐνώσεως Φίλων τῶν Πολυτέκνων» (Π.Ε.ΦΙ.Π.).
ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ. ΕΝΤΥΠΟΥ: 1721.

Ἔτος 33ο, ἀρ. φύλλου 127.

Ἰούλιος-Αὐγουστος-Σεπτέμβριος 2010.

Ἀκαδημίας 78Δ — 106 78 ΑΘΗΝΑ.

☎ 210-38.38.496, 210-38.22.586,

FAX: 210-38.39.509.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.pefip.gr
e-mail: pefip@otenet.gr

Α.Φ.Μ.: 090047658, Δ.Ο.Υ. Α' Ἀθηνῶν.

Ἰδιοκτίτης: Π.Ε.ΦΙ.Π.

Ἐκδότης: Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνίου, τ. Διευθ.

Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, Πρόεδρος Π.Ε.ΦΙ.Π.

Ἡ Ε.Π.Ο. συντάσσεται ἀπὸ Ἐπιτροπή.

Διευθυντῆς Συντάξ.: Ἀγιορείτης Μοναχός

Νικόδημος (Μπιλάλης, πτ. Θεολ.-Φιλόλ.),

Ἀντιπρόεδρος Π.Ε.ΦΙ.Π.

Ἐκτύπων: «ΟΜΗΡΟΣ» Ε.Π.Ε.,

Κορωπὶ Ἀττικῆς. ☎ 210-66.23.778.

Ἡ Ε.Π.Ο. ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ σὲ ὅσους τῆ ζητήσουν, ἀλλὰ καὶ διανεμείται ΔΩΡΕΑΝ διὰ μέσου τῶν Ἱ. Ναῶν, μέ εὐλογία-ἄδεια τῆς Ἐκκλησίας μας. Δεκτὲς οἱ προαιρετικὲς Εἰσφορὲς-Δωρεές.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ Π.Ε.ΦΙ.Π.

- ΕΘΝΙΚΗ (Υποκατ/μα ὁδ. Σόλωνος 75) ἀριθμὸς **151/296047-89.**
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ (Κεντρικὸ, ὁδ. Σοφοκλέους 11) ἀριθμὸς **18950804.**
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ (Κατ/μα ὁδ. Πανεπιστημίου 23) ἀριθμὸς **002 01 085180 21.**
- ALPHA BANK (Κεντρικὸ, ὁδ. Σταδίου) ἀριθμὸς **101002002080906.**

Καὶ σὲ ὅλα τὰ Ὑποκαταστήματα τῶν ἀνωτέρω Τραπεζῶν τῆς Χώρας.

- Οἱ ΔΩΡΕΕΣ σὲ κάθε Φιλανθρωπικὸ Σωματεῖο φοροαπαλλάσσονται 100% μέ κατάθεση σὸ Σωματεῖο καὶ μέχρι τὸ ἀθροιστικὸ ποσὸ τῶν 300 € κατ' ἔτος. Ἐπιπλέον ποσὰ πρέπει νὰ κατατίθενται σὲ Τράπεζα ὑπὲρ τοῦ Σωματείου. Ἡ Π.Ε.ΦΙ.Π. παρέχει σχετικὲς πληροφορίες.
- ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ὅσοι Φίλοι-Δωρητὲς διευκολύνονται ΝΑ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ τὴν Τραπεζικὴν Καταθέσει, ἀποστέλλοντας τὴν ἀπόδειξη τῆς καταθέσεως (σὲ φωτοαντίγραφο), ἐπειδὴ αὐτὸ ἐξυπηρετεῖ πολὺ τὸ Γραφεῖο τῆς Π.Ε.ΦΙ.Π. **ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.**

2

Ἡ Π.Ε.ΦΙ.Π. ἔχει τιμηθῆ μέ:

- ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (1979)
- ΕΥΛΟΓΙΑ-ύσταση Ἱ. Σ. ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ καὶ Ἱ. Μητροπόλ. Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Κύπρου
- ΕΠΑΙΝΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚ. ΑΘΗΝΩΝ (2001)
- ΕΠΑΙΝΟΥΣ πολλῶν Δημοσ. & Ἴδιωτ. Φορέων.

Ἡ Π.Ε.ΦΙ.Π. ΕΙΝΑΙ:

● Φιλανθρωπικὸς, κοινωφελὴς καὶ μὴ κερδοσκοπικὸς Σύλλογος, πού λειτουργεῖ ὡς «Σταθμὸς ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ἀπόρων Ὑπερπολυτέκνων-Πολυτέκνων Ἑλλάδος», ἀπὸ ὅλη τῆ Χώρα, μέ πέντε (5) ΠΑΙΔΙΑ καὶ ἄνω, ἀνήλικα ἢ σπουδάζοντα.

● **ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ** μέ 4 καὶ 3 ἀνήλικα παιδιά, ἰδιαίτερα κηρῶν, ἀναπήρων, ἀσθενῶν, φυλακισμένων, διαζευγμένων, ἀλλὰ καὶ ΑΓΑΜΩΝ μητέρων καὶ γενικά ΕΓΚΥΩΝ, οἱ ὁποῖες πιέζονται γιὰ ΕΚΤΡΩΣΗ (βλ. σ. 28—29), γίνονται κατ' ἐξάιρεση δεκτὲς. ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ἔγκυρα: πιστοποιητικὸ οἰκογενειακῆς καταστάσεως, ὑγείας-Κρατικοῦ Νοσοκομείου κ.λπ., καθὼς καὶ **οἰκογενειακὴ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ** (καθαρὴ καὶ **σοβαρῆ**).

Δ Ε Χ Ο Μ Α Σ Τ Ε - Π Α Ρ Α Λ Α Μ Β Α Ν Ο Υ Μ Ε :

● **ΔΩΡΕΕΣ-ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΗ:** τροφίμα, ἱματισμὸ καινούργη ἢ σὲ καλὴ καὶ καθαρὴ κατάσταση, κλινოსκεπάσματα καὶ ἔπιπλα, οἰκιακὰ σκευὴ κ.λπ., βιβλία, σχολικὰ εἶδη, παιχνίδια, ἀλλὰ καὶ **ΟΙΚΙΕΣ ἢ ΟΙΚΟΠΕΔΑ**, ὅπως καὶ παντὸς εἶδους ΔΩΡΕΑ χάρι τῶν συγχρόνων ἡρώων Πολυτέκνων Ἀδελφῶν μας, πού ἀξίζουν τὴν ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ ἐνίσχυση ὅλων μας.

● **ΔΩΡΕΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΑ** κυρίως (βλ. ἐπομ. Τραπεζ. Λογαρ/μοῦς καὶ ἐσωκλειστὴ Ταχυπληρωμῆ, σ. 30-31).

ΗΜΕΡ-ΩΡΟΛΟΓΙΟ Π.Ε.ΦΙ.Π. καὶ Π.Ε.ΦΙ.Π. Λεμεσοῦ-Κύπρου βλ. σελ. 31.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(για τό παρόν άφιρωματικό τεύχος)

Τό παρόν **ΑΦΙΕΡΩΜΑ** είναι **Εισήγηση** σε Έπιστημονικό Άγιονοκοδημικό Συνέδριο με θέμα:

«Η ιδιαίτερη έθνική προσφορά του Άγιου Νικοδήμου του Άγορείτου διά του Βιβλίου Του «NEON MARTYROLOGION»» (α' έκδ. 1799).

Τό Συνέδριο έγινε στή Θεσσαλονίκη στίς 6—8 Νοεμβρίου 2009 άπό τήν «Άγορειτική Έστία» του Δήμου Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με τήν Ί. Κοινότητα Άγιου Όρους και τό Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Άριστ. Πανεπ. Θεσσαλονίκης, με θέμα:

«Ο Άγιος Νικόδημος ό Άγορείτης και ή εποχή Του. 200 χρόνια άπό τήν κοίμησή Του» (1809—2009).

Είχαμε μάλιστα εξαγγείλει στο τεύχος άρ. 125 (Ίανουάρ.—Μάρτ. 2010, σ. 25) τή δημοσίευση περιλήψεως τής άνωτέρω Εισηγήσεως, ή όποία τελικά δημοσιεύεται στο παρόν όλόκληρη, με σύντμηση-σύμπτυξη μόνο κάποιων Σημειώσεων.

Και γίνεται ή δημοσίευση αυτή για τους έπομένους τρείς (3) λόγους:

1) Όπως είναι γνωστό, στή Γραφεΐα τής Π.Ε.Φ.Π. συστεγάζεται έξαρχής (1969) και ό Σύλλογος «Ο Άγιος Νικόδημος ό Άγορείτης», του όποίου ή άρχική «άτυπη» ίδρυση

(14η Ίουλίου 1969) προηγήθηκε τής Π.Ε.Φ.Π. (1η Όκτωβρίου 1969).

2) Ο Άγιος Νικόδημος, ως Διδάσκαλος τής Έκκλησίας και του Γένους-Έθνους μας είναι Διδάσκαλος-Όδηγός και των «Φίλων των Πολυτέκνων», ως αϋθεντικός έρμηνευτής τής Έλληνορθόδοξης Παραδόσεώς μας και στο μέγα θέμα του Όρθοδόξου Μυστηρίου του Γάμου-τεκνογονίας-πολυτεκνίας. (Βλ. ιδιαίτερα τά τεύχη-άφιερώματα του Περιοδικού μας ύπ' άρ. 94/2002 και ύπ' άρ. 114/2007. Και τέλος

3) Ο Άγιος Νικόδημος, όπως ένωρίτερα ό Άγιος και Ίερομάρτυς Κοσμάς ό Αιτωλός (†1779), του Όποίου ό Άγιος Νικόδημος ύπήρξε ό πρώτος Βιογράφος, έκήρυσαν ένα ύγιή έθνικισμό-πατριωτισμό, που ιδιαίτερα ΣΗΜΕΡΑ έχει άνάγκη τό Έλληνορθόδοξο Γένος-Έθνος μας για νά έπιβιώσει.

Γιατί τό παράδειγμα-ύπόδειγμα των Άγιων Νεομαρτύρων είναι πολλαπλά ώφέλιμο, αλλά και ΕΠΙΚΑΙΡΟ, άφου άνέκαθεν και ΣΗΜΕΡΑ οι φανατικοί Μουσουλμάνοι-Ίσλαμιστές, με τή λεγομένη «τζιχάντ» (=ιερός-φονικός πόλεμος κατά των μη Μουσουλμάνων και μάλιστα των Χριστιανών) άποτελούν κίνδυνο διαρκή...

Για τους... άγνωστας παραπέμπουμε στα δύο παρατιθέμενα βιβλία. Τό δεύτερο είναι του Ίρανού και πρώην Μουσουλμάνου, άλλ' ήδη Όρθοδόξου (Άγγέλου), Καθηγητή Α.Π.Θ. Για τήν «τζιχάντ» αναφέρει στή σελίδα 123:

«Σκοτώστε όσους δέν πιστεύουν στον Άλλάχ, σκοτώστε και εκείνους που πιστεύουν σε άλλες θρησκείες... και κατασχέστε τίς περιουσίες τους»!

**Ἁγιορείτου Μοναχοῦ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ (Μπιλάλη, θεολ.-φιολ.):**

**Ἡ ἰδιαίτερη ἐθνική προσφορά τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου
διά τοῦ βιβλίου Του «Νέον Μαρτυρολόγιον» (α΄ ἔκδ. 1799).**

Εἰσαγωγικά. Χαιρετίζω τό παρόν Ἐπιστημονικό Ἁγιονικοδημικό Συνέδριο καί ἐξηγῶ ὅτι παρίσταμαι σ' αὐτό ὡς ἐντολοδόχος ἐκπρόσωπος τῆς Κυρίαρχης Ἰ. Μονῆς μου τοῦ Παντοκράτορος, τῆς ὁποίας τυγχάνω ἐξαρτηματικός ἀδελφός **στήν Ἰ. Σκήτη τῆς Καψάλας.** Ὅπως δέ εἶναι γνωστό, ὁ Ἅγιος Νικόδημος στήν Παντοκρατορινή Σκήτη τῆς Καψάλας, βόρεια τῶν Καρυῶν καί σέ ἀπόσταση 40' περίπου, διήλθε ὡς ἀσκητής-ἐρημίτης τά 30 περίπου ἔτη τῆς 35ετοῦς ἀγιορειτικῆς Του ζωῆς (1775—1809), μάλιστα σέ πέντε (5) διαφορετικά Κελλία-Καλύβες, ἀπό τά ὁποῖα διασώζονται καί κατοικοῦνται σήμερα τά τέσσερα (4). Μόνο τά πέντε (5) ἔτη τῆς ἀγιορειτικῆς Του ζωῆς διήλθε ἐκτός Καψάλας καί σέ πέντε (5) ἐπίσης ἀγιορειτικά Σκηνώματα, κοιμηθεῖς ὁσιακά τή 14ῃ Ἰουλίου 1809 στό Λαυριωτικό Κελλίον «Ἅγιος Γεώργιος» τῶν Σκουρταίων ἢ «τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου» πλέον, νότια τῶν Καρυῶν.

Γιά τοὺς ἐνδιαφερομένους νά ἔχουν μιά εὐρύτερη, ὅσο καί σύντομη γενικά ἐνημέρωση γιά τόν Ἅγιο Νικόδημο, παραπέμπουμε στό βιβλίον μας: «**Ὁ Πρωτότυπος Βίος Ἁγίου Νικοδήμου Ἁγιορείτου**», Ἅγιον Ὅρος — Ἀθήνα 2007, σελίδες 160.¹

1. Τό βιβλίον «Ὁ Πρωτότυπος Βίος...» προσφέρθηκε-διανεμήθηκε στοὺς Εἰσηγητές τοῦ Συνεδρίου, ἐνῶ διατίθεται ἀπό τόν ὁμώνυμο τοῦ Ἁγίου Σύλλογο (ὁδός Ἀκαδημίας 78Δ — 106 78 Ἀθήνα, τηλ. 210-38.22.586 καί FAX 210-38.39.509).

Στό κύριο μέρος του εἶναι ἐπαυξημένη Εἰσήγησή μας στό Ἐπιστημονικό Συνέδριο «**Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης: ἡ ζωή καί ἡ διδασκαλία του**». **250 χρόνια ἀπό τή γέννησή του καί 190 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του**. Τό Συνέδριο ἔγινε στό Ἱερό Κοινόβιον Ὁσίου Νικοδήμου, Πεντάλοφος-Γουμένισσας Κιλκίς, ἀπό 21—23 Σεπτεμβρίου 1999. Ἡ ἔκδοσις τῶν Πρακτικῶν, μέ 27 Εἰσηγήσεις, ἔγινε τό 2006 σέ δύο τόμους (Α', σελίδες 342, καί Β', σ. 286). Στό ἀνωτέρω βιβλίον («Ὁ Πρωτότυπος Βίος...», σ. 100—102), ἀναφερόμαστε καί στά γενόμενα μεταξύ 1993 καί 2001 Ἁγιονικοδημικά Συνέδρια.

Ἀλλά τό 2009 ἐορτάσθηκε ἡ ἐπέτειος τῶν 200 χρόνων ἀπό τήν Κοίμη-

Α.

Ἐπειτα ἀπό τὰ ὀλίγα αὐτά καί πρῖν εἰσεέλθουμε στό κύριο θέμα τῆς Εἰσηγήσεώς μας, πρέπει νά διευκρινίσουμε τή φράση τοῦ τίτλου τῆς Εἰσηγήσεως: «**ἰδιαιτέρα ἐθνική προσφορά**». Καί τοῦτο, γιατί αὐτή ἀντιδιαστέλλεται μέ τήν ὑπονοούμενη φράση «**γενική ἐθνική προσφορά**» (Ἁγίου Νικοδήμου). **Πρόκειται γιά τή γενική ἐθνική προσφορά Του διά μέσου τοῦ συνόλου συγγραφικοῦ Του Ἔργου, τό ὁποῖο εἶναι μέγα καί φαίνεται ὡς ἐκκλησιαστικό-θεολογικό, ἐνῶ ἔχει καί ἐθνικό χαρακτήρα**, μάλιστα κατά τό β' ἡμῖς τοῦ 18ου (ΙΗ') αἰώνα καί τίς ἀρχές τοῦ 19ου (ΙΘ') αἰώνα (1750—1820). Γιατί τότε ἰδιαίτερα, στή δύσμοιρη Πατρίδα μας Ἑλλάδα, πού «**ἔσκιαζε ἡ φοβέρα καί ἐπλάκωνε ἡ σκλαβιά**» (Διον. Σολωμός, Ἐθνικός Ὕμνος), οἱ προαισθησεις τῶν Τούρκων γιά ἐξεγέρσεις τῶν ραγιαδῶν εἶχαν αὐξήσει καί σκληρύνει τὰ καταπιεστικά μέτρα, ὅπως ἔγινε κυρίως μετά τὰ **Ὁρλωφικά (1770—1774)**». ²

Ἔτσι τὰ ἀρχικά καί διπλωματικά «**προνόμια**» τοῦ Μεχμέτ Β' (Μωάμεθ τοῦ Κατακτητῆ) στόν Πατριάρχη καί Ἐθνάρχη Γεννάδιο Β' τό Σχολάριο (1454—1468) καί ἄλλων Σουλτάνων, ὅταν καί ὅσο ἴσχυαν, ἦσαν κυρίως «**στά χαρτιά**», λόγια κενά καί μόνο περιστασιακά ἐφαρμόζονταν, περισσότερο κατά τὰ πρῶτα χρόνια. Στήν πράξη δηλαδή, ἀκόμη καί χωρίς ἀφορμή καί αἰτία, ἀπό ἀρκετούς Σουλτάνους καί Πασάδες διώκονταν

ση τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου (1809—2009), κατά τήν ὁποία ἔγιναν σέ διάφορες πόλεις καί ἄλλα Ἁγιονικοδημικά Συνέδρια, τὰ ὁποῖα ὅλα γενικά ὑπερβαίνουν τὰ δέκα (10), **μέ σύνολο Εἰσηγήσεων περί τίς 250!** (Βλ. καί στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, σ. 19, Ἀπό Σημ. 1).

Γιά νά μήν εἶναι ὅμως κάποιες ἀπό τίς ἀναγκαῖες **Σημειώσεις** μακροσκελεῖς, ἐκρίναμε σκόπιμο νά παραθέσουμε **στό τέλος τῆς Εἰσηγήσεως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**, σ. 19 κέξ., ὅπου ἐξετάζουμε σύντομα ὅποια θέματα κρίνουμε ὅτι χρειάζονταν ἐκτενέστερη ἀνάπτυξη, **μέ σαφῆ παραπομπή σ' αὐτό: (Ἀπό Σημ. 2, 5... κλπ.)**. Ὡστόσο ἀναφέρουμε ὅτι στήν παρούσα δημοσίευσή ἔχουμε συντηήσει-συμπτύξει κάποιες Σημειώσεις, ὅπως καί στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

2. Πρόκειται γιά τό Ρωσοτουρκικό Πόλεμο (1768—1774) ἐπί Αἰκατερίνης Β' τῆς Μεγάλης, ὑπό τούς ἀδελφούς Ἀλέξιο καί Θεόδωρο Ὁρλώφ. Ἡ Αἰκατερίνη ὑποσχέθηκε τό 1769—1770 στρατιωτική ἐνίσχυση τῶν Ἑλλήνων, τούς ὁποίους παρέσυρε σέ ἐπανάσταση, μάλιστα στήν Πελοπόννησο, ἀλλά καί στήν Ἀττική, χωρίς ὅμως νά κρατήσῃ τήν ὑπόσχεσή της, μέ ἀποτέλεσμα οἱ ἐπαναστατήσαντες Ἕλληνες νά ὑποστοῦν μεγάλα δεινά ἀπό τούς Τούρκους. (Βλ. **Παντ. Κοντογιάννη**, «Οἱ Ἕλληνες κατά τόν πρῶτον ἐπί Αἰκατερίνης ρωσοτουρκικόν πόλεμον», Ἀθήναι 1903· καί **Τάσου Γριτσοπούλου**, «Τά Ὁρλωφικά. Ἡ ἐν Πελοποννήσῳ ἐπανάστασις τοῦ 1770 καί τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς», ἐν Ἀθήναις 1967).

Ὡς «ἐπακόλουθον» τῶν Ὁρλωφικῶν ὑπῆρξε καί ἡ ἀποχώρηση τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἀπό τήν «**Εὐαγγελική Σχολή**» τῆς Σμύρνης, ὅπου ἐσπούδαξε, καί ἡ ἐπάνοδός Του στή Νάξο, ὅπου τό 1773 κατήλθε ἀπό τήν Κωνσταντινούπολη καί ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός τοῦ Ἐθναποστόλου Ἁγίου Κοσμᾶ (1714—1779) Ἱερομόναχος **Χρῦσανθος ὁ Αἰτωλός** († **1785**), μετά τῶν ὁποίων γνωρίσθηκε ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Καί ἀκόμη «ἐπακόλουθον» τῶν Ὁρλωφικῶν ἦταν καί ἡ ἔκπτωση ἀπό τόν ἐπισκοπικό Του θρόνον τῆς Κορίνθου τοῦ **Ἁγίου Μακαρίου Νοταρά** (1731—1805), μετά τοῦ Ὁποίου ἐπίσης γνωρίσθηκε ὁ Ἅγιος Νικόδημος στήν Ὑδρα, ἀλλά καί στό Ἅγιον Ὄρος. (Βλ. στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Ἀπό Σημ. 2).

σκληρά πρώτα και κύρια οι εκπρόσωποι της Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, οι Ἐπίσκοποι, οι Ἱερείς και οι Μοναχοί, οι ὁποῖοι κρατοῦσαν ἄβυσθη τῆ φλόγα τῆς Πίστεως και τῆς ἀγάπης στήν Πατρίδα. Καί αὐτό γινόταν μέ τήν ἐμμονή στήν Ἑλληνορθόδοξη Πίστη και Ζωή και μέ τή διαφύλαξη τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, μάλιστα ὡς ἐκκλησιαστικῆς, μέ τά ὄντως ἐθνοσωτήρια «Κρυφά Σχολεῖα» και **τό μέγα κηρυκτικό και ἐκπαιδευτικό ἔργο τῶν Διδασκάλων τοῦ Γένους.**

Βέβαια, ἡ Χριστιανική Ἐκκλησία ἐξαρχῆς και γενικά στίς Τοπικές Ἐθνικές Ἐκκλησίες ὑπῆρξε **κύρια ἐνοποιός δύναμη**, διατηροῦσα και ἀποκαθαίρουσα τά ἐθνικά στοιχεῖα, ὥστε και μετά τόν ἐκχριστιανισμό τῶν διαφόρων ἐθνῶν-κρατῶν, ὡς «ἀπό Θεοῦ ποιηθέντων και ὠρισμένων»,³ νά ἰσχύει ὁ ὀρισμός τοῦ Ἔθνους-Γένους τοῦ «πατέρα τῆς Ἱστορίας» Ἡροδότου (484—410 π.Χ.). Ἐννοεῖται «**τό ὄμαιμον, τό ὀμόγλωσσον, τό ὀμόθηρον και τό ὀμότροπον**»,⁴ πού ἦσαν και εἶναι **ὑποστατικά και ἀναπαλλοτριώτα ἰδιώματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ!** Πρόκειται ὄντως γιά ἱστορικό θαῦμα! Καί αὐτό εἶναι **ἡ διαχρονική ἐνότητα και συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μάλιστα ὡς Ἑλληνοχριστιανισμοῦ, ὡς Ρωμιοσύνης Βυζαντινῆς και Ἑλληνορθόδοξης, μέχρι τήν Ἄλωση στόν τουρκικό ζυγό τό 1453.**

Δυστυχῶς, τήν Ἄλωση αὐτή ὑπέσκαψε και ἐπραγματοποίησε νωρίτερα, **ἀπό και μετά τό 1204, ἡ αἰρετική φραγκική και παπική Δύση, ὁ Ρωμαιοκαθολικισμός...**, γεγονός και αὐτό ἱστορικό και ἀναμφισβήτητο. Καί τό ἀναφέρουμε ἐδῶ, γιά νά τονίσουμε τό ἐνδιαφέρον ἅμεσα τό θέμα μας ἐπόμενο ἱστορικό γεγονός. Τό ὅτι δηλαδή **ἡ διατήρηση τῆς ἐνότητας και συνέχειας τοῦ Ἑλληνορθόδοξου πλέον Ἐθνους-Γένους και κατά τήν 400χρονη τουρκική δουλεία ὀφείλεται σχεδόν ἀποκλειστικά στήν Ἑλληνορθοδοξία του**, πού ὑπῆρξε και παραμένει —και θά παραμένει— ἡ Τροφός και Κιβωτός τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Ἐθνους-Γένους.

Β΄.

Ἄλλ' ὅμως τή διαχρονική και μεγαλειώδη αὐτή ἐνότητα και συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὡς Ἑλληνορθοδοξίας πλέον, ἐνῶ εἶναι ἱστορικό γεγονός και... θαῦμα, τοῦτο τό ἔχουν ἀμφισβητήσει και τό ἀμφισβητοῦν και σήμερα —ἄραγε ἀπό ἄγνοια ἢ ἀπό κακοήθη σκοπιμότητα;— ὄχι μόνο κάποιοι δῆθεν «διαφωτιστές»-σκοταδιστές ξένοι, ἀλλοδαποί και ἀλλόδοξοι, ἀλλά και κάποιοι «δικοί» μας, ἄπιστοι και ἄθεοι, και γι' αὐτό γραικύλοι και ἀνθέλληνες. Εἶναι αὐτοί πού «**ποτέ δέν ἐπίστευσαν ὡς Ὁρθόδοξοι και δέν ἔζησαν ὡς Ἕλληνες**», κατά τή χαρακτηριστική φράση τοῦ ἐκπροσωποῦντος τήν Ἱ. Σύνοδο μακαριστοῦ και λογίου Μη-

3. Ὁμιλία Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου στόν Ἄρειο Πάγο Ἀθηνῶν: (Ὁ Θεός) «...ἐποίησε τε ἐξ ἐνός αἵματος π ἅ ν ἔ θ ν ο ς ἀ ν θ ρ ὴ π ὼ ν... ὀρίσας προστεταγμένους καιρούς και **τὰς ὀροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν**» (Πρῶξ. 17, 26).

4. Τό σχετικό χωρίο τοῦ Ἡροδότου ἔχει ὡς ἐξῆς: «**Τό ἐλληνικόν ἐόν ὄμαιμόν τε και ὀμόγλωσσον και θεῶν ἰδρύματα τε κοινά και θυσίας, ἦθεά τε ὀμότροπα...**» (Ἱστοριῶν Ὀγδόη-Η΄ 144).

τροπολίτη Σερβίων και Κοζάνης κυρού **Διονυσίου (Ψαρριανού, † 1997)**, στον ιστορικό και έλληνοπρεπή Πρόλογό του σε ειδικές εκδόσεις για τον **Έορτασμό της «Εθνικής 150ετηρίδος (1821—1971)»**.⁵

Και ακριβώς, ή όρθή αυτή θέση και γνώμη άπηχεί τή βιωματική πίστη των Άγωνιστών του 1821, τήν όποία και άποτύπωσαν **σε όλα τά Έλληνικά Συντάγματα**, άπό τήν πρώτη (Α΄) Έθνική Συνέλευση της Έπιδαύρου (1η Ίανουαρίου 1822), αλλά και τίς έπόμενες (του Άστρους-1823, της Τροιζήνας-1827 κ.ά.). **Είναι ή προμετωπίδα όλων των Έλληνικών Συνταγμάτων μέχρι και του ισχύοντος σήμερα: «Εν όνόματι της Άγίας και άδαιρέτου Τριάδος»!** Και είναι ακριβώς **ό όρισμός του ποιού είναι Έλληνες: «Όσοι αυτόχθονες κάτοικοι της επικρατείας της Ελλάδος πιστεύουσιν εις Χριστόν εισιν Έλληνες»!**⁶

Και τήν ίδια αυτή ιστορική γνώμη, ως έλληνικό «κοινό τόπο», επιβεβαιώνει και ξένος ειδικός επιστήμονας της δεκαετίας του 1960 άναφερόμενος στον Άπελευθερωτικό Άγώνα των Έλληνορθόδοξων Κυπρίων, ό Άμερικανός κοινωνιολόγος και μεσογειολόγος W. Peristiany, ό όποιος λέγει χαρακτηριστικά: **«Ο Έλληνας είναι Έλληνας στό βαθμό που είναι Όρθόδοξος»!**⁷ Γιατί εύτυχώς και κάποιοι ξένοι μελετητές της Έλληνικής Ιστορίας βλέπουν και καταγράφουν τά όρθά και άληθινά και στήν προκειμένη περίπτωση τά έλληνορθόδοξα γεγονότα, που οί «δικοί» μας γραιοκύλοι και άνθέλληνες, ως έθελοτυφλούντες, άποσιωπούν και παραποιούν...

Στόν άνωτέρω σπουδαίο Πρόλογό του ό μακαριστός Μητροπολίτης κυρός Διονύσιος άναφέρει ότι **οί βάρβαροι κατακτητές Τουρκοί «άντελήφθησαν καλύτερον άπό τους Έλληνες τήν θέσιν και τήν σημασίαν της Έκκλησίας εις τήν έθνικήν μας ύπόθεσιν»** και γι' αυτό «ώδήγησαν εις τήν άγχόνην ή έπνιξαν εις τήν θάλασαν ή άπεκεφάλισαν ένδεκα (11) Πατριάρχας... και διά παντός σκληρού τρόπου έθανάτωσαν εκατόν περίπου (100+) επισκόπους...». Μάλιστα ό ίδιος άναφέρει ότι ό Φιλέλληνας ιστορικός και περιηγητής Φραγκίσκος Πουκεβίλ (F. Rouquerville, 1770—1838) **«εις έξ χιλιάδας (6.000) άναβιβάζει τους θανατωθέντας λειτουργούς της Έκκλησίας κατά τό χρονικό διάστημα του ίερού Άγώνος, άλλοι δέ ύπολογίζουν αυτούς εις έτι περισσότερους»**.⁸

5. Βλ. σχετικά στό **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ** (Άπό Σημ. 5).

6. Βλ. β΄ παράγρ. Συντάγματος Έπιδαύρου (1822) και Καθηγ. Άλεξάνδρου Ν. Τσιριντάνη, **«Εμείς οί Έλληνες»**, στό Περιοδικό «Άκτινες», άρ. φ. 709, Μάρτιος 2010, σ. 77.

7. W. Peristiany, Honour and Shame. The Values of Mediterranean Society, Σικάγο 1966, σ. 175—76. Τή γνώμη αυτή του Peristiany μεταφέρει ό Άγγλος καθηγητής Πανεπ. Λονδίνου **Robert Holland** στό βιβλίό του «Britain and the Revolt in Cyprus 1954—1959...», Oxford University Press 1998. (Ρόμπερτ Χόλλαντ, **Η Βρετανία και ό Κυπριακός Άγώνας 1954—1959**. Έλλην. μετάφρ. Βίλλυ Φωτοπούλου, εκδόσεις «Ποταμός», Άθήνα 2001, σ. 1—638. Η αξιόλογη γνώμη του Peristiany: **«Ο Έλληνας είναι Έλληνας στό βαθμό που είναι Όρθόδοξος»** είναι στή σελ. 25 του βιβλίου του R. H., έλλην. μετάφρ.).

8. Γιά τόν ιστορικό και περιηγητή **Φρ. Πουκεβίλ**, ό όποιος ήταν και ιατρός και φιλόλογος, συνοδος του Μεγ. Ναπολέοντα στήν Αίγυπτο, αλλά και Προξενος της Γαλλίας στήν αύλή του Άλη Πασά στά Ίωάννινα, καθώς και στήν Πά-

Όπως αναφέραμε ήδη, ιδιαίτερα τό 18ο-ΙΗ΄ αϊ. (1700—1800), ὁ κίνδυνος ἐξισλαμισμοῦ καί ἀφελληνισμοῦ τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Γένους ὑπῆρξε μέγας-μέγιστος! Καί τότε ἀκριβῶς ἡ θεία Πρόνοια παρουσίασε πλειάδα σοφῶν Διδασκάλων τοῦ Γένους καί τῆς Ἑλληνορθοδοξίας, οἱ ὅποιοι μέ τόν προφορικό καί γραπτό λόγο τους ἐφώτισαν καί ἐστήριξαν τό Γένος. Μεταξύ αὐτῶν τῶν Διδασκάλων περιλαμβάνονται καί οἱ μεγάλοι ὄντως Ἁγιορεῖτες Πατέρες καί Διδάσκαλοι, ὁ Ἐθναπόστολος καί Ἱερομάρτυς Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός (1714—1779) καί ὁ κατὰ τή γνώμη μας ἄμεσος συνεχιστής καί διάδοχος Ἐκείνου μέ ἄλλο τρόπο, ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορεῖτης (1749—1809), στόν ὅποιο καί ἀναφέρεται ἡ παρούσα Εἰσήγησις.

Όπως λοιπόν ὁ Ἅγιος Κοσμάς, μέ τίς πανελλαδικές σχεδόν Περιοδεῖες καί Διδαχές Του κατά τήν 20ετία 1760—1779, ἐφώτισε τό Γένος, μάλιστα μέ τήν ἴδρυσή διακοσίων τριάκοντα (230) Σχολείων,⁹ καί τό προετοίμασε γιά «τό ποθοῦμενον», ὅπως συμβολικά ἀποκαλοῦσε τήν ἐθνική του ἐλευθερία, ἔτσι καί ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Ἐπί μία 30ετία καί πλέον (1777—1809), μέ τά πολλά, σοφά καί ἐθνωφελεῖ Συγγράμματά

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑ
(1714 – 124.8. 1779)

Ἡ παρουσίαση
ἐκδοσε καί ἄνω-
κυσε Γρηγόρ. Ζαΐμης.

- ΒΙΟΣ καί Μαρτύριο, ἀπό τόν Ἅγιο Νικόδημο Ἁγιορεῖτη (σ. 5–13).
- ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ ΔΙΔΑΧΩΝ (Ἐκλεκτά Ἀποσπάσματα, σ. 15–29).

Ο ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑΣ

Τώρα σπαράει ἀνεῖν Σί μνημονεύοιμε καί Σοῦ δοξάζοιμε τό εἶδος τόν καθέ λόγο Σου ἀνεγχετοίμε μέ θαυμασμό, Αἰτωλεῖ, καί ἰός.

Ἄς ἴπην, ἴδιο, νά μής ληποῦσιν, τῆς Ρωμοσύνης Σί Κολώνη, καί Ἀποστόλος νά ζαναχάσοινα καί ἀπό ἡμᾶς τόν αἰῶνα.

Νά ἴδοιμε ἀπό κοντά τίς ἀγίες μίρες Σου, μέ ἅη τή γάμη τῆς εὐχῆς Σου νά φῆς μέ τό Σκεπρό, μέ τίς φορέες Σου καί μέ τόν κρανὸν τῆς Διδαχῆς Σου.

Νά πῆς ἐπίνα ποῦ Σί πᾶθαζαν ἀπὲ τ' ἀφροσύ Σου τό Βαγγέλιο καί οἱ ἐθνωταί τότε τὰ λογαζάσαν καί πὲ ὄσαν γερὸ θεμίλιο.

Πατροκοσμά, ποῦ Σί θυμηθήσοιμε. Σ' ἔχοιμε ἀνεγχε, ἀθήλιε, τῆσι. Τώρα ποῦ τῶσις γνῶσις φορεθῆσοιμε καί μής ἀπολείπει ἡ Γένουσι...

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΑΙΑ (†)

τ. 106
2005

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΡΕΨΑΝ

ΕΚΔΟΣΗ ΠΕΛΟΥΣ (8.4.7)

ΔΩΣΤΕ ΤΟ ΚΑΙ Σ' ἌΛΛΟΥΣ
Βοηθήστε στήν ἐπιτελεσθῆ καί ἐπὶστήριξη διδασχῆ σου

τρα, ἀναφέρουμε εἰδικά στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Καί τοῦτο, γιατί, γιατί στό 4τομο ἔργο του, σέ ἑλληνική μετάφραση: «**Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἥτοι ἡ ἀναγέννησις τῆς Ἑλλάδος ἀπό τοῦ 1740 μέχρι τοῦ 1824**», ἐν Ἀθήναις 1890, ἀναφέρει πολλά καί γιά τούς **Νεομάρτυρες γενικά**, μάλιστα καί γιά ἀγνώστους ἀπό ἄλλες προηγούμενες πηγές. Οἱ περιγραφές τοῦ Πουκεβίλ εἶναι λεπτομερεῖς καί συγκλονιστικές καί γι' αὐτό ἐκρίναμε σκόπιμο ν' ἀναφέρουμε γι' αὐτές περιληπτικά καί βιβλιογραφικά στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ἀπό Σημ. 8).

9. Τόν ἀριθμὸ αὐτὸ ἀναφέρει ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Κοσμάς σέ Ἐπιστολή Του στόν ἀδελφὸ Του Χρῦσανθο γιά Σχολεῖα κατώτερα, μέσα καί ἀνώτερα, ἐνῶ, κατὰ ὀρισμένους μελετητές, τό σύνολο ὄλων φθάνει τά 1.100!

Ἡ Σχετική βιβλιογραφία γιά τό ἱερὸ Πρόσωπο καί τό μέγα Ἔργο τοῦ Ἁγίου Κοσμά εἶναι κυριολεκτικά... τεράστια, γιά τήν ὁποία ὁ ἥδη μακαριστός **Κων. Σαρδελῆς** ἔχει ἐκδώσει εἰδική μονογραφία: «**Ἀναλυτικὴ βιβλιογραφία Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, 1765—1973**», β' ἔκδοσις, Ἀθήνα 1974. Τά σχετικά λήμματα ἀνέρχονται σέ 945, στά ὅποια πρέπει νά προστεθοῦν καί περὶ τά 200 καί πλέον νεότερα, ἥτοι **σύνολο βιβλιογραφικῶν λημμάτων 1.200 περίπου!** Βλ. καί «Ἑλληνορθόδοξη Πολύτεκνη Οἰκογένεια» (Ε.Π.Ο.), ἀρ. φ. 106/2005: «**ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑ... Βίος καί Μαρτύριο ἀπὸ τόν Ἅγιο Νικόδημο... (σ. 5—13), ΑΠΑΝΘΙΣΜΑ ΔΙΔΑΧΩΝ**» (σ. 15—28), σ. 4 καί 14.

Εἴθε νά εὑρεθῇ κάποιος ἢ κάποιοι μελετητές-ἐρευνητές νά συνθέσουν καί μιὰ «**Ἀναλυτικὴ βιβλιογραφία Ἁγίου Νικοδήμου Ἁγιορεῖτη**».

Του¹⁰ ἀναδείχθηκε **Μέγας Φωτιστής και Διδάσκαλος του Γένους τῶν Ἑλληνορθοδόξων**, συμπεριλαμβανομένων και τῶν Ἀποδήμων, προετοιμάζοντας και Αὐτός, μαζί μέ τήν πνευματική ἐλευθερία, και τήν ἐθνική! Μάλιστα ὡς **«σῆμα κατατεθέν»** τῶν Συγγραμμάτων Του ἔθετε τή γνωστή και ἐθναποστολική Του φράση: **«Εἰς κοινήν τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν»!**

Γ.

Ἄλλ' ὑπάρχει και ἡ **κατ' ἐξοχήν ιδιαίτερη και μοναδική ἐθνική προσφορά τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου**. Καί αὐτή ἀκριβῶς εἶναι **τό ἑλληνορθοδοξότατο και ἐθναποστολικότατο βιβλίο Του «NEON MARTYΡΟΛΟΓΙΟΝ»**, τό ὁποῖο ἐκδόθηκε στή Βενετία τό 1799 ἀνώνυμα, ἐνῶ σέ ἐπόμενα Ἔργα Του ὁ Ἅγιος τό μνημονεύει ὡς ἰδικό Του, ἐκτός ἀπό τήν ἐσωτερική-ὑφολογική μαρτυρία.¹¹

Θεωροῦμε και χαρακτηρίζουμε τό «Νέον Μαρτυρολόγιον» ὡς τό μεγαλύτερο ἐθνεγεργτήριο Σάλπισμα και Θούριο¹² προεπαναστατικά, 23 ὁλόκληρα χρόνια πρὶν ἀπό τήν Ἐθνεγεργσία τοῦ 1821, πράγμα πού συνιστᾶ **μεγίστη τόλμη τοῦ Ἁγίου, ἀλλά και μεγίστη ἐθνική προσφορά!**

Πρὶν ὅμως ἀναφεροῦμε γενικά και εἰδικά στό σπουδαιότατο τοῦτο Ἔργο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἐπισημαίνουμε ιδιαίτερα ὅτι σ' αὐτό περιέχεται και τό ἄμεσα ἐνδιαφέρον τό θέμα τῆς Εἰσηγήσεώς μας **Μαρτύριο-Συναξάριο ἢ ἡ Βιογραφία τοῦ Ἐθναποστόλου και Ἱερομάρτυρα Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ (1714—1779)**. Πρόκειται γιά ἐκτενῆ και σπουδαιότατη Βιογραφία τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, **τήν ὁποία ἔγραψε πρωτότυπα ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Νικόδημος** και ὄχι ὁ φερόμενος ἀπό ἄγνοια ὡς συγγραφέας τῆς, σέ ὅλη τή σχετική βιβλιογραφία μέχρι και τό 1972, ἀλλά και ἐπέκεινα, ἦτοι ὁ **Σάπφειρος Χριστοδουλίδης (1760/65;—1856)**, ὁ **ὁποῖος ὑπῆρξε μόνος ἐκδότης τῆς Ἰ. Ἀκολουθίας τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τό 1814**,

10. Ἀναλυτικό κατάλογο τῶν «Ἀπάντων» τοῦ Ἁγ. Νικοδήμου, μέ σύντομα σχόλια, βλ. στό βιβλίο μας **«Ὁ Πρωτότυπος Βίος...»**, σ. 148—155, και Σημ. 1 τῆς παρούσης Εἰσηγήσεως.

11. Γιά τήν ἀ' ἔκδοση (1799), τίς ἐπανεκδόσεις, ἀλλά και τίς «ὑποτιθέμενες» προηγούμενες (τοῦ 1799) βλ. στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ἀπό Σημ. 11).

12. Ὁ **«Θούριος»** (=πολεμικό ἄσμα, ἐμβατήριο) τοῦ Ρήγα Βελεστινλή-Φεραίου (1757—1798) κυκλοφορήθηκε τό 1797 (καθώς και ἡ **«Μεγάλη Χάρτα»**) και ἐδῶ ἀναφέρεται συνειρμικά και συμβολικά, χωρίς τοῦτο νά σημαίνει γνώση ἢ ἐξάρτηση τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου. Τό πατριωτικό πρόγραμμα τοῦ Ρήγα ὀφείλεται και στή σχέση του μέ τόν πατριώτη πάππο Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη, στόν ὁποῖο ὑπῆρξε γραμματέας, καθὼς γραμματέας ὑπῆρξε και σέ ἡγεμόνες τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Βλαχίας, Μολδαβίας και Βιέννης. Γιά τά ἐνδιαφέροντα βιογραφικά στοιχεῖα και πατριωτικά του αἰσθήματα και ἐνεργήματα παραπέμπουμε σέ ἐκτενές λήμμα-ἄρθρο τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας **«Πάπυρος-Λαρούς»** (Ἀθήνα 1964, στ. 562—564). Κλασική ἢ ἀρχή τοῦ «Θουρίου»:

**«Ὡς πότε, παλληκάρια, νά ζοῦμε στά στενά,
μονάχοι σάν λιοντάρια στές ράχες, στά βουνά...».**

συνεκδώσας ὡς Συναξάριο, στήν C´ (6η) Ῥδή, αὐτούσιο τό κείμενο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἀπό τό «N. M.», **χωρίς καμμία ἀναφορά-παραπομπή ἢ ἐξήγηση!**¹³

Ἐπειτα ἀπ' αὐτά τά ὀλίγα γιά τό μέγα ἐθναποστολικό ἔργο τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, ἄν ὁ Ἅγιος Νικόδημος μᾶς διέσωζε μόνο τήν ὑπέροχη Βιογραφία τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, αὐτή καί μόνη ἀναδεικνύει τόν Ἅγιο Κοσμᾶ ὡς μοναδικό καί ἀνεπανάληπτο Ἐθναπόστολο καί ἔμμεσο ἐλευθερωτή τοῦ δούλου Γένους. Ἀλλά καί ταυτόχρονα ἀναδεικνύει καί τόν πρῶτο καί αὐθεντικό βιογράφο Του Ἅγιο Νικόδημο ὡς συντελεστή μεγάλης καί ἰδιαίτερης ἐθνικῆς προσφορᾶς προεπαναστατικά, ἦτοι κατά μία 23ετία ἐνωρίτερα ἀπό τό 1821.

Τολμᾶμε ὅμως νά κάνουμε καί τήν ἐξῆς ἐπισήμανση. Ὅτι δηλαδή **τό «Νέον Μαρτυρολόγιον» τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, καί μόνο αὐτό, θά δικαιολογοῦσε τήν ἀνακήρυξή Του ὡς Ἁγίου!**¹⁴ Καί ὄχι μόνο γιά τό κύριο περιεχόμενό του, τά ὀγδόντα ἐπτά (87) Μαρτύρια-Συναξάρια Ἁγίων Νεομαρτύρων, μέ τά ἀνάλογα σχόλια τοῦ Ἁγίου σ' αὐτά, ἀλλά **καί γιά τό ἐκτενές καί θεολογικότατο Προοίμιό Του, μαζί καί μέ τήν κοινή I. Ἀσματική Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων καί ἀρχαίων ἰδιαίτερων Ἀκολουθιῶν σέ Νεομάρτυρες.**

Ἄλλωστε ὁ Ἅγιος Νικόδημος **ὑπῆρξε «ἀλείπτης»**¹⁵ **Νεομαρτύρων**, ὅπως τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρα Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου (1770—

13. Τό θέμα τῆς πατρότητος τοῦ Μαρτυρίου-Βίου τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ ἀνακαλύψαμε καί ἀναπτύξαμε πρῶτοι τό 1972 καί ὡς ἰδιαίτερα ἐνδιαφέρον ἀναφέρουμε ἐκτενέστερα στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ἀπό Σημ. 13).

14. Ἡ ἄποψη αὐτή ὑποστηρίζεται ἀπό τό μακαριστό Ἁγιορεῖτη Μοναχό **Θεόκλητο Διονυσιάτη** γιά τό βιβλίό τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου **«Γυμνάσματα Πνευματικά»**. (Βλ. Μ. Θεοκλήτου Διονυσιάτου, «Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορεῖτης. Ὁ Βίος καί τὰ Ἔργα του, 1749—1809», ε' ἔκδοση, Παπαδημητρίου, Ἀθήναι 2009): «...Καθίσταται πρόδηλον ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόδημος **ὑπῆρξε μέγιστος διδάσκαλος τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος μόνον μέ τό βιβλίον τοῦτο**» (ἔ. ἄ., σ. 197)· καί «... **Φρονοῦμεν ὅτι ἤρκουν μόνον τά «Πνευματικά Γυμνάσματα», διά νά θεωρηθῆ** (ὁ Ἅγ. Νικ.) **μέγας Ἅγιος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ!**» (ἔ. ἄ., σ. 199).

Κατά τήν ταπεινή μας γνώμη, **ἡ ἄποψη αὐτή ἰσχύει πολύ περισσότερο γιά τό «Νέον Μαρτυρολόγιον»**, ἀφότου ἔγινε γνωστό ὡς ἰδικό Του Ἔργο. Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ ἀγιοκατάταξή Του ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἔγινε μόλις τό 1955, ἐνῶ καί τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ ἔγινε τό 1961, μολονότι ὡς Ἱερομάρτυς (μέ ἀπαγχονισμό!) ἔπρεπε νά ἔχει ἀγιοκαταταχθῆ κατά πολύ ἐνωρίτερα. (Βλ. συνέχεια στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Ἀπό Σημ. 14).

15. «Ἀλείπτης»: γυμναστικός-ἀθλητικός ὄρος, πού σημαίνει γυμναστής-προπονητής, ἐπειδή ὁ «ἀλείπτης» ἔκανε **ἐπάλειψη** μέ ἔλαιο τῶν σωμάτων τῶν διαγωνιζομένων στήν πάλη, ὥστε νά γλιστροῦν. Ἐδῶ ἡ λ. ἔχει συμβολική σημασία: **κατηχητής καί γενικά πνευματικός ὀδηγός**. Τό Μαρτύριο-Συναξάριο τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρα Κωνσταντίνου Ὑδραίου, **πρώην ἐξωμότη**, γραμμéνο ἀπό τόν Ἅγιο Νικόδημο, εἶναι συγκινητικό καί διδακτικότατο στό «N. M.». Μάλιστα αὐτό ἔχει γίνει **ἀφηγηματική βιογραφία** ἀπό τόν εὐσεβῆ καί ἰκανό λογοτέχνη Σῶτο Χονδροπούλου: **«Κωνσταντίνος ὁ Νεομάρτυς ὁ**

† 14.11.1800) και άλλων, έκούσια ή και άκούσια έξισλαμισθέντων, ήτοι **όσων έξόμοσαν και έτούρκεσαν, προδίδοντας τήν Όρθόδοξη Πίστη, αλλά και τήν Έλληνική Πατριδα.** (Υπενθυμίζουμε έδώ επίκαιρα τήν άναφερθείσα χαρακτηριστική γνώμη και ρήση του ιστορικού-μεσογειολόγου W. Peristiany: «**Ό Έλληνας είναι Έλληνας στό βαθμό πού είναι Όρθόδοξος!**» Βλ. σ. 7 και προηγουμένη Σημ. 7).

Άλλά και ώς «*άλείπτης*» Νεομαρτύρων ό Άγιος Νικόδημος **ύπήρξε και ό ίδιος κατά πρόθεση Μάρτυρας-Νεομάρτυρας,** σύμφωνα και μέ τή γνώμη και ρήση του Άγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, τήν όποία άναφέρει και άσπάζεται, όπως θά ίδουμε στή συνέχεια. Μάλιστα άναχωρώντας από τή γενέτειρά Του Χώρα τής Νάξου για τό Άγιον Όρος, έπειδή είχε ξεκινήσει τό πλοίο πού θά Τόν μετέφερε, **έπεσε στή θάλασσα νά τό προλάβει κολυμβώντας και κινδυνεύοντας τή ζωή Του,** όπως άναφέρει ό παραδελφός και βιογράφος Του Ίερομόναχος Εϋθύμιος Σταυρουδάς.¹⁶

Δ.

Γιά τό άναμφισβήτητο **έθναποστολικό έργο του Άγίου Νικοδήμου ύπάρχουν άσφαλώς σχετικές άναφορές και σέ άλλους μελετητές-έρευνητές,** μολονότι οί περισσότερες είναι γενικές και όχι ειδικές. Τίς παρουσιάζουμε σύντομα έδώ (στό Δ' τμήμα τής Εισηγήσεώς μας), για νά μήν τίς περιορίσουμε σέ Σημείωση ή Σημειώσεις. Όστόσο ή άναφορά μας θά είναι περισσότερο **βιβλιογραφική** και παραπεμπτική, για νά δοθῆ μεγαλύτερη έκταση στό έπόμενο και τελευταίο τμήμα Ε', όπου θά παρατεθούν περικοπές **μέ αϋτούσια λόγια του Άγίου Νικοδήμου.**

Η παλαιότερη σχετικά και άξιολογότερη ειδική μελέτη άνήκει στό Νάξιο **Κόστα Μ. Ματζουράνη** και φέρει τόν τίτλο «**Νικόδημος ό Άγιορείτης και Έθναποστολή**» (έκδοση «Μορφωτικού Συλλόγου Νάξου», Νάξος 1963, σελίδες 39). Και είναι σημαντικό τό ότι ό συγγρ. έξαίρει άπροκατάληπτα **και τό έθναποστολικό έργο** του Άγίου Νικοδήμου, μολονότι έχει έπηρεασθῆ από προκατειλημμένες ιδέες για τή στάση τής Όρθόδοξης Έκκλησίας κατά τήν Τουρκοκρατία. Συγκεκριμένα γράφει για τόν Άγιο Νικόδημο: «...Υπάρχουν σοβαροί και οϋσιαστικοί λόγοι, πού μάς ύποχρεώνουν νά παραδεχθούμε πώς **κοντά στό φωτοστέφανο του Άγίου ό Νικόδημος άξίζει και τήν τιμή του Έθναποστόλου**» (έ. ά., σ. 10). Και πιστεύει «πώς... τή ζωή και τό έργο του Νικοδήμου **διακατέχει και μιá ζεστή έθνικιστική συνείδηση,** για τήν όποία ό άνωτέρω συγγρ. προσάγει πολλά σχετικά χωρία του Άγίου, τόν Όποιον γενικά θαυμάζει και έκθειάζει.

Ό ίδιος συγγρ. παραπέμπει στό Περιοδικό «Έκκλησία» (1959, άρ. 14—16, σ. 191), όπου ό μακαριστός Καθηγ. **Νικόλαος Τομαδάκης,** Βυζαντινολόγος, χαρακτηρίζει τόν Άγιο Νικόδημο «**Έθναπόστολον,**

Υδραϊος, άφηγηματική βιογραφία,» εκδόσεις «Καινούργια Γῆ», έκδοση β', Αθήνα 2003 (Καλυψοϋς 32, 175 62 Π. Φάληρο, τηλ. 210-98.12.122).

16. Βλ. «Ό Πρωτότυπος Βίος...», § 7, σ. 9.

ἐνώ ὁ **Θεοδόσιος Κ. Σπεράντζας** Τόν χαρακτηρίζει «**Πρόδρομον τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας**»! (ἔ.ά., σ. 9, Σημ. 2). Μάλιστα τό χαρακτηρισμό αὐτό υἰοθετεῖ καί μεταφέρει σέ σχετικό ἄρθρο του καί ὁ γνωστός Νάξιος ἀγιονικοδημικός ἀρθρογράφος **Γεώργιος Τζαννετῆς**, τ. Πρόεδρος Ἑφετῶν. (Βλ. Περιοδ. «Ἄλιεύς», ἀρ. 117, Τρίπολις 1980, σ. 12).

Τέλος ἐδῶ, ὁ ἐκλιπών τό 2008 ἱστορικός συγγραφεύς-ἐρευνητής **Τάσος Γριτσόπουλος** χαρακτηρίζει τόν Ἅγιο, μεταξύ ἄλλων, ὡς «μία σπουδαία καί ἀσυνήθη Μορφή, θρησκευτική καί ἐθνική». Γιατί ἤθελε ὁ Ἅγιος «οἱ ἄνθρωποι... **πρό πάντων** νά μάθουν γράμματα καί νά πληροφορηθοῦν **τῇ δράσει τῶν Νεομαρτύρων τῆς Πίστεως, πού εἶναι καί τοῦ Ἑθνους μας**», δηλαδή καί **Ἑθνομάρτυρες!** (Βλ. ἄρθρο τοῦ Γ. Τζαννετῆ «Ἀγιονικοδημικά...», στό Περιοδ. «Ἀργοκοιλιώτισσα, ἡ Παναγία τῆς Νάξου», ἀρ. 57/2009, σ. 15).

Ε΄.

Σύντομη ἀναφορά στά Περιεχόμενα τοῦ «Νέου Μαρτυρολογίου».

Τόν κύριο τίτλο τοῦ βιβλίου Του «**Νέον Μαρτυρολόγιον**», ὅπως συνήθιζε ὁ Ἅγιος, ἐπεξηγεῖ μέ τόν ὑπότιτλο: «*Ἦτοι Μαρτύρια τῶν νεοφανῶν Μαρτύρων τῶν μετά τήν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατά διαφόρους καιρούς καί τόπους μαρτυρησάντων· συναχθέντα ἐκ διαφόρων Συγγραφέων καί μετ' ἐπιμελείας ὅτι πλείστης διορθωθέντα...*» (α' καί γ' ἐκδόσεις).

Τούς «*διαφόρους Συγγραφεῖς*» ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Νικόδημος στίς Σημειώσεις Του καί ὀνομαστί συγκεντρωμένους παραθέτει ὁ Π. Β. Πάσχος στόν Πρόλόγο του τῆς γ' ἐκδόσεως (1961, τοῦ «Ἀστέρος», σ. 6—7). Συνολικά τά Μαρτύρια τῆς α' ἐκδόσεως εἶναι ὀγδοήκοντα ἑπτὰ (87), κατά χρονολογική σειρά Μαρτυρίου, πολλά ἀπό τά ὅποια ἔχει συγγράψει ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Ἀλλά καί σέ ὅσα «*δανεῖζεται*» ἀπό «*διαφόρους Συγγραφεῖς*» ἡ τελική διόρθωση καί διαμόρφωση εἶναι ἰδική Του.¹⁷ Πάντως, μέ δεδομένη τή μὴ ἔξοδο τοῦ Ἁγίου γενικά ἀπό τό Ὅρος,¹⁸ ἡ συγ-

17. Στίς ἐπόμενες τῆς α' ἐκδόσεις ὑπάρχουν κάποιες προσθήκες Μαρτυρίων, ὥστε στή δ' ἐκδοση (τοῦ «Ἀστέρος», 1993) τά Μαρτύρια φθάνουν τά 94, ἐνώ στά συλλογικά ἔργα, ἦτοι στό «**Λεξικόν τῶν Νεομαρτύρων**» τοῦ Ἰωάν. Μ. Περαντώνη (1972) φθάνουν τά 172 καί στό «**Συναξαριστή Νεομαρτύρων**» (1984) φθάνουν τά 173. (Βλ. καί ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, Ἀπό Σημ. 11, § Β').

18. Ἐκτός ἀπό τήν ἀρχική ἔξοδο-συνοδοεῖα τοῦ Γέροντός του Ἀρσενίου στή Σκυροπούλα (1778) καί τήν ἐτήσια ἐκεῖ παραμονή Του (βλ. «*Ὁ Πρωτότυπος Βίος...*» § 11, σ. 13) μία καί μόνη φορά ἔξοδου τοῦ Ἁγίου στή Θεσσαλονίκη τό 1786 εἶναι γνωστή. (Βλ. «**Ἐπιστολή πρὸς Θωμᾶν, ἦτοι ἀπολογία περὶ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ**», πρώτη ἐπιμέλεια-ἐκδοση ἀπό τόν γράφοντα στήν ἐφημ. «*Ὁρθόδοξος Τύπος*», Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1973). Τό ἐπιχειρηθέν καί ἀπό «*φουρτοῦνα*» ματαιωθέν ταξίδι γιά τήν «*Μπογδανίαν*» (=Ρουμανία) τό 1777, πρὸς μαθητεία στόν Ἅγιο Παῖσιο Βελικόφσκυ (1722—1794), δέν ὑπολογίζεται ὡς «*ἔξοδος*» μέχρι τῆ Θάσο, γιατί ἐπανῆλθε στό Ὅρος. (Βλ. «*Ὁ Πρωτότυπος Βίος...*», ἔ.ά. § 9, σ. 11).

κέντρωση, διόρθωση και έκδοση τῶν Μαρτυρίων τοῦ «N. M.» ἀπό τόν Ἅγιο Νικόδημο ἀποτελεῖ **μέγαν ἄθλο**, μάλιστα κατά τή χρονική περίοδο 1790—1799. Καί ταυτόχρονα ἀποτελεῖ **βίωση καί ἔκφραση ἀθλητική-μαρτυρική καί ὁμολογιακή «ὑπέρ Πίστεως καί Πατρίδος»!** Καί αὐτό διαφαίνεται τόσο στά διάσπαρτα σχόλια τοῦ Ἁγίου στά διάφορα Μαρτύρια, ὅσο καί περισσότερο **στό θεολογικότατο καί ἐθναποστολικότατο Προοίμιο.**

1. «Προοίμιον τοῖς ἐντευξομένοις». ¹⁹

Μετά ἀπό μία ἐγκάρδια **«εὐχαριστήριον δοξολογίαν»** στόν Πρωτομάρτυρα Θεάνθρωπο Ἰησοῦ Χριστό γιά τήν ἀνάδειξη **«εἰς τό νοητόν τῆς Ἐκκλησίας στερέωμα... νεοφανῶν ἀστέρων καί κομητῶν, νέων ἀθλητῶν τοῦ Χριστοῦ»**, πού **«καταλάμπουσιν ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων τό πλήρωμα, μέ τάς γλυκυτάτας ἀκτῖνας τοῦ Μαρτυρίου καί τῶν Θαυμάτων τους»**, ὁ Ἅγιος θέτει τό ἐρώτημα:

«... Εἰ δέ καί ἐρωτᾷ τινες διά ποῖα αἷτια εὐδόκησεν ὁ Θεός νά γίνωνται οὗτοι οἱ νέοι Μάρτυρες εἰς τοὺς τωρινούς καιρούς, ἀποκρίνομαι, ὅτι διά πέντε τινά». (Βλ. σ. 6 τῆς α΄ ἐκδ. καί σ. 10 τῆς δ΄ ἐκδ.).

Ἡ ἀνάπτυξη τῶν πέντε (α΄—ε΄) αἰτίων εἶναι ἐκτενής, μεγαλειώδης, ἐνθουσιαστική καί πειστική, ἀπαύγασμα τῆς βιωματικῆς πίστεως τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἀλλά καί ἀντιπροσωπευτικό δείγμα τοῦ ὑψηλοῦ συγγραφικοῦ καί ρητορικοῦ ταλάντου Του.²⁰ Ἀλλ' ἐδῶ μόνο ἐνδεικτικά καί σύντομα θά ἀναφέρουμε τά ἐπόμενα:

«Πρῶτον· ἀνακαινισμός (=ἀνανέωση) ὅλης τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως...». Διότι οἱ Νέοι Μάρτυρες ἐπιβεβαιώνουν καί ἐπικυρώνουν ὡς ἀληθινά τά Μαρτύρια, ἀλλά καί τά ἀκολουθοῦντα Θαύματα τῶν παλαιῶν Μαρτύρων, **«τῶν Γεωργίων, Δημητρίων, Θεοδώρων...»** καί μυριάδων καί ἑκατομμυρίων ἐπωνύμων καί ἄνωνύμων Ἁγίων Μαρτύρων, πού κατά τοὺς πρώτους αἰῶνες τῶν Διωγμῶν τῶν εἰδωλολατρῶν ἀναβιβάζονται σέ ἕνδεκα (11) ἑκατομμύρια!

«Δεύτερον· κάμνουν οἱ νέοι οὗτοι Μάρτυρες ἀναπολογήτους τοὺς ἄλλοπίστους ἐν ἡμέρα Κρίσεως...». Διότι, ἐνῶ τοὺς ἐγνώρισαν, εἶδαν τήν ἀφθαστη ὑπομονή τους καί τά Θαύματά τους κατά τά Μαρτύριά τους, ὅμως καί μετά ἀπ' αὐτά δέν μετενόησαν οἱ πλεῖστοι, ὅπως εὐτυχῶς

19. Τό **«Προοίμιον (= Πρόλογος) τοῖς ἐντευξομένοις»** (ρ. ἐντυγχάνομαι = συναντῶμαι...: **«ἐντευξόμενοι»** = οἱ ἀναγνώστες) στήν α΄ ἐκδοση τοῦ 1799 καταλαμβάνει 26 σελίδες καί στίς ἐκδόσεις γ΄ καί δ΄ τοῦ «Ἀστέρος», μέ μικρότερα στοιχεῖα, 17 σελίδες! Εὐκταῖο νά ἐκδοθῆ καί νά κυκλοφορεῖται ὡς **αὐτοτελές τεύχος** ἀπό κάποιον ἢ κάποιους **φιλονεομάρτυρες.**

20. Γιά τό βιβλίο τοῦ Ἁγίου **«Χρηστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν»** (ἐκδ. Βασ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1991) ὁ Ἅγιος Ἱερομάρτυς Γρηγόριος Ε΄ (†1821), Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ἔγραφε τό 1779 στόν παλιό συμμαθητή Του στή Σμύρνη Ἅγιο Νικόδημο: **«... ἐν τῷ ἀναγινώσκειν ἐξεθειάζομέν σε... Ὅντως γάρ προσετέθη σοι τό χρυσαυγίζειν ἐν τοῖς φθέγμασιν, ὡς πολλά φιλοπονήσαντι ἐν τοῖς τοῦ Χρυσορρήμονος συγγράμμασι...»** (ἔ. ἀ., σ. 9).

μετενόησαν ἀρκετοί δήμιοι τῶν Νεομαρτύρων, οἱ ὅποιοι μετανοοῦντες ὁμολογοῦσαν: **«Πιστεύω καί ἐγώ καί ὁμολογῶ τό Χριστό ἀληθινό Θεό καί ἀποστρέφομαι καί ἀπαρνοῦμαι τήν ψεύτικη καί πλανεμένη μουσουλμανική θρησκεία»!** Καί ἔγιναν καί αὐτοί Νεομάρτυρες! Ἔτσι ὑπάρχουν καί ἐξ Ἁγαρηγῶν Νεομάρτυρες, μέ συγκινητικά Μαρτυρολόγια.

«Τρίτον· οἱ νέοι οὗτοι Μάρτυρες εἶναι δόξα μέν καί καύχημα τῆς Ἀνατολικῆς (Ὁρθόδοξης) Ἐκκλησίας, ἔλεγχος δέ τῶν κακοδόξων. Διὰ τί κοντά εἰς τά ἄλλα δύσφημα ὁπού ἐξέρασαν οἱ ἀντίπαλοι κατά τῆς Ἐκκλησίας (ἐννοοῦνται οἱ αἰρετικοί Λατινοπαπικοί) καί τοῦτο ἀκόμη ἐπρόσθεσαν, ὀνειδίζοντες (= κατηγοροῦντες), ὅτι νέον Ἅγιον ἤ Μάρτυρα δέν ἀπέκτησαν...» (ἡ Ἀνατ. Ἐκκλ. μετά τό Σχίσμα τοῦ 1054 μ.Χ.). Καί συνεχίζει ὁ Ἅγιος Νικόδημος: **«Αἰσχυνέσθωσαν (= ἄς ἐντραποῦν) λοιπόν, αἰσχυνέσθωσαν αἰσχύνῃ αἰώνιον καί ἐντραπήτωσαν, βλέποντες τώρα διὰ τοῦ παρόντος βιβλίου τήν Ἀνατολικήν (= Ὁρθόδοξον) Ἐκκλησίαν εὐθηνουμένην (= ἀφθονοῦσαν) καί πεπληθυσμένην... ἀπό πλῆθος Νέων Μαρτύρων...»!**²¹

«Τέταρτον· οἱ Νέοι οὗτοι Μάρτυρες εἶναι παράδειγμα ὑπομονῆς εἰς ὅλους τούς Ὁρθόδοξους ὁπού τυραννοῦνται ὑποκάτω εἰς τόν ζυγόν τῆς αἰχμαλωσίας... Τί λοιπόν τούς λέγουν...; Ἀδελφοί μας Χριστιανοί... Καί ἐσεῖς, ἄν ὑπομένετε μετά εὐχαριστίας διὰ τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ τούς δαρμούς, τάς φυλακάς, τάς ἀλύσεις, τάς ἀγχαρείας, τάς ζημίας, τά ἀνυπόφορα δοσίματα (=φόρους) καί τά ἄλλα βάσανα ὁπού σᾶς κάμνουν οἱ νῦν κρατοῦντες, βέβαια ὡς Μάρτυρες τῆ προαιρέσει λογιζέσθε κοντά εἰς τόν Θεόν..., καθὼς λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος...»²² Ὅθεν καί ὡς τῆ προαιρέσει Μάρτυρες λογιζόμενοι, μετά θάνατον μέλλετε νά συναριθμηθῆτε μέ ἡμᾶς καί νά κατοικήσετε εἰς τόπον φωτεινόν καί πλατύτατον, εἰς τόπον χαρᾶς καί ἀναπαύσεως...». Καί τοῦτο, τήν

21. Ἐδῶ ἐπίκαιρα ἀναφέρουμε καί παραπέμπουμε στό εἰδικό γιά τό ἴδιο θέμα βιβλίο τοῦ μεγάλου Διδασκάλου τοῦ Γένους **Εὐγενίου Βουλγάρεως** (1716—1806), ποῦ ἀναιρεῖ τήν ἀνωτέρω κατηγορία τῶν αἰρετικῶν Λατινοπαπικῶν, ἀναφέροντας πολλούς νέους Ἁγίους καί πολλά Θαύματα στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μετά τόν ἀποσχισμό ἐκείνων ὡς αἰρετικῶν τό 1054. Εἶναι ἡ ἐκτενής **«Ἐπιστολιμαία Διατριβή»** του πρὸς φιλορθόδοξο παπικό, τόν Πέτρο Κλαίριο. Ἐκδόθηκε στήν Ἀθήνα τό 1844 καί πρόσφατα τό 1993, ἐπίσης στήν Ἀθήνα, ἀπό τίς ἐκδόσεις «ΤΗΝΟΣ», ἀλλά καί ἀπό τόν Ἁγιορείτη Ἐπίσκοπο Ροδοστόλου Χρυσόστομο (Λαυριώτη) στό βιβλίο του **«Ἰδοῦ ὁ Παπισμός»**, Ἅγιον Ὅρος 2002.

22. Ἰδοῦ τί ἀκριβῶς λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος:

«...Τό Μαρτύριον οὐ τῆ ἀποβάσει κρίνεται μόνον, ἀλλά καί τῆ προθέσει οὐκ ἐπειδάν ἀποτιμηθῆ ὁ Μάρτυς, τότε γίνεται Μάρτυς, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἄν τῆν πρόθεσιν ἐπιδειξῆται Μάρτυς ἐστί, κἄν μὴ πάθῃ τά μαρτύρια». (Ἐρμην. εἰς τόν 7ε'-95ον Ψαλμόν). Καί «...φέρει (= ὑπόμεινε) τοίνυν τά συμπίπτοντα (=συμβαίνοντα) γενναίως· τοῦτο γάρ σοι Μαρτύριόν ἐστιν». (Ἐρμην. εἰς τόν ρκζ'-127ον Ψαλμόν).

ανάπαυση, αποδεικνύουν τὰ ἱερά Λείψανά τους, τὰ ἀξιωθέντα καί τιμηθέντα μέ Θαύματα, εὐωδία καί θεῖο ἄκτιστο Φῶς, ὅπως ἐξηγεῖ ὁ Ἅγιος Νικόδημος. Καί συνεχίζει:

«...Καί ἐσεῖς, ἀδελφοί, χρεωστεῖτε νά προτιμᾶτε καλλίτερα νά χάσετε ὅλα σας τὰ ὑπάρχοντα καί νά περιπατήτε πτωχοί καί ζητοῦλοι καλλίτερα νά στερηθῆτε τήν τιμήν σας· **καλλίτερα νά χάσετε καί αὐτήν τήν ἰδίαν ζωήν σας, παρά νά προδώσετε κἄν παραμικρόν τήν ἀγιωτάτην καί οὐράνιον Πίστιν σας** καί νά ἀρνηθῆτε τό γλυκύτατον Ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί Θεοῦ μας· Ὅστις μόνος εἶναι ἡ κεφαλή καί ἡ δόξα καί ὅλη ἡ σωτηρία μας καί εἰς τούτην τήν ζωήν καί εἰς τήν μέλλουσαν»!

«Πέμπτον δέ καί τελευταῖον· οἱ Νέοι οὗτοι Μάρτυρες εἶναι θάρρος καί παρακίνησις εἰς τό νά τούς μιμοῦνται διά τοῦ ἔργου καί ὅλοι οἱ ἄλλοι Χριστιανοί, ἐξαιρέτως δέ οἱ πρότερον ἀρνηθέντες τόν Χριστόν...

Καί λοιπόν ἐάν καμμίαν φοράν τύχη νά σᾶς φθονήσουν οἱ ἀλλόπιστοι ἢ νά σᾶς συκοφαντήσουν ἢ νά σᾶς βιάσουν ἢ μέ ἄλλον οἰονδήποτε τρόπον νά σᾶς παρακινήσουν νά ἀρνηθῆτε τόν Χριστόν καί νά δεχθῆτε τήν ἐδικήν των θρησκείαν, φυλαχθῆτε, ἀδελφοί γλυκύτατοι, διά ἀγάπην Χριστοῦ, Ὅστις σᾶς ἐξαγόρασε μέ τό Ἴδιόν Του Αἷμα φυλαχθῆτε διά τήν πολύτιμον σωτηρίαν τῶν ψυχῶν σας· (τριπλασιάζομεν τήν φωνήν) φυλαχθῆτε νά μήν ἀρνηθῆτε τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν σας καί νά ὁμολογήσετε τήν ἐκείνων θρησκείαν· μή τυφλωθῆτε τόσο, ὅπου νά προτιμήσετε τό σκοτός ἀπό τό φῶς· τό ψεῦδος ἀπό τήν ἀλήθειαν· τό χαλκοῦν καί κάλπικον νόμισμα ἀπό τό καθαρόν καί δοκιμασμένον μάλαγμα (=χρυσόν)· τό γυαλί καί ἄτιμον χαλίκι ἀπό τό ἀτίμητον πετράδι μέ ἓνα λόγον, τόν Ἄδην ἀπό τόν Οὐρανόν καί τήν Κόλασιν ἀπό τόν Παράδεισον. Μή τό καταδεχθῆτε ποτέ, μή, νά ἀφήσετε τήν ἀγιωτάτην Πίστιν σας, ἣτις κάμνει ἐκείνους ὅπου τήν πιστεύουν ἀπό ἀνθρώπους Ἀγγέλους, ἀπό ἐπιγεῖους οὐρανόους, ἀπό ὑλικούς υἱούς Θεοῦ κατά χάριν, λαμπροτάτους ἡλίους, κληρονόμους τῆς οὐρανῶν Βασιλείας.

...Μή σᾶς φοβίσουν, ἀδελφοί, τὰ ἄγρια πρόσωπα τῶν τυράννων οὔτε τό πλῆθος αὐτῶν οὔτε οἱ φωνές τους οὔτε οἱ φοβέρες τους. **Μή σᾶς φοβίσουν οἱ πληγές, οἱ σπαθιές, οἱ ἀλυσίδες, οἱ φυλακές. Μή σᾶς φοβίσουν οἱ φοῦρκες, τὰ τζεγγέλια, οἱ πυρκαϊές...**»!²³

2. Σαφῆς ἔλεγχος «τῶν νῦν κρατούντων» τυράννων (Τούρκων)!²⁴

Τόσο στό «Προοίμιόν» Του ὁ Ἅγιος Νικόδημος, ὅσο καί στά ἐπόμενα ἐκείνου συγκινητικά Μαρτύρια-Συναξάρια τῶν Νεομαρτύρων φανερά καί σαφέστατα ἀποκαλεῖ «τούς νῦν κρατοῦντας» Τούρκους, μάλιστα μέ τό στόμα τῶν Νεομαρτύρων, ὡς **πλανεμένους, σκοτεινοῦς, αἰσχροῦς, βασανιστές καί ἀδίκους...**, ὅχι ὑβριστικά, ἀλλά δίκαια καί πειστικά. Ἐρωτώμενοι οἱ Νεομάρτυρες γιά τό ὄνομά τους προτιμοῦσαν ν' ἀπαντοῦν:

23. Βλ. στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ἀπό Σημ. 23).

24. Βλ. στό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (Ἀπό Σημ. 24).

«Χριστιανός ὀνομάζομαι καὶ Χριστιανός θέλω ν' ἀποθάνω»! Καί τό «Χριστιανός» τό ἐπίστευαν καί τό ἐννοοῦσαν ὡς «Ἑλληνορθόδοξος», Ἑλληνας πατριώτης καί Χριστιανός Ὁρθόδοξος, ὀνόματα ἀλληλενδεδεμένα καί ἀχώριστα. Τά παραδείγματα στίς ἀνάλογες ἐρωταποκρίσεις εἶναι ὅσα καί τά Μαρτύρια-Συναξάρια! (ὅπου καί παραπέμπουμε).

3. Ὑμνολογικός ἔλεγχος τῶν Τούρκων ὡς ἀπίστων, ἀσεβῶν-δυσσεβῶν, τυράννων, βαρβάρων κλπ. (Ἐνδεικτικά παραδείγματα λέξεων καί φράσεων).

α) Ἀπό τήν «Ἀκολουθίαν πάντων τῶν νεοφανῶν Μαρτύρων», ποιήματος τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου. (Ψάλλεται κατὰ τή Γ' Κυριακή τοῦ Ματθαίου. Προηγούμενες Κυριακές: Α'-Ἁγίων Πάντων καί Β'-Ἁγιορειτῶν Πατέρων. Οἱ παραπομπές στή δ' ἐκδοσὴ «Ν. Μ.» τοῦ 1993 τῶν ἐκδ. «Ἀστήρ», Ἀθήνα).

Ἄπολυτίκιον. Ἦχος Γ'. Θείας πίστεως.

«*Νέοι Μάρτυρες παλαιάν πλάνην
καταστρέψαντες ὕψωσαν Πίστιν
τῶν Ὁρθοδόξων καί στερρῶς ἠγωνίσθησαν
τὴν γὰρ ἀνόμων θρησκείαν ἐλέγξαντες
ἐν παρηρησίᾳ Χριστὸν ἀνεκήρυξαν Θεὸν τέλειον.
Καί νῦν ἀπαύστως πρεσβεύουσι
δωρήσασθαι ἡμῖν τό μέγα ἔλεος*» (σ. 266β).

— «...ἐν ὑστέροις καιροῖς ἐκλάμπουσι Μάρτυρες καί πλάνης τόν σκοτασμόν ἀποδιώκουσιν...» (σ. 264α).

— «... τῆς ἀσεβείας τῶν Ἀγαρηνῶν ἢ κατάργησις...» (σ. 265α).

— «...ὑπό τόν ζυγόν γάρ τῆς δουλείας στεναίνοντες, ἐλεύθεροι τῇ πίστει ἐδείχθητε...» (σ. 265β).

— «τῶν λειψάνων αἱ θεῖαι ὑμῶν σοροί... ἀπόδειξις ἔμψυχος τῆς ὀρθῆς ἡμῶν πίστεως» (σ. 268αβ).

— «... πάντες κατὰ μιᾶς τῆς Ἀγαρηνῶν ἀσεβείας ἠνδραγαθήσατε...» (σ. 271β).

β) Ἀπό τήν «Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Πολυδώρου» († 1794), ποιήματος τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου (σ. 224—230 καί 236—239).

— «...ὡς ἀπτόητος λέων διήλεγξας τὴν κακίστην δυσσεβείαν καὶ ἄθεον πλάνην...» (σ. 226β).

— «Γελοίων ἐκήρυξας τὴν πλάνην τυράννων, Πολύδωρε σοφέ, μύθων καί λήρων (= μωρολογιῶν) γέμουσαν παντός τε ἀτοπήματος...» (σ. 228α).

— «... Ἀγαρηνοῦς ὡς κνώδαλα (=θηρία) καί κύνας... ἀνδρικῶς ἐλογίσω...» (σ. 228β).

— «...ἐπίγνωτε, ἄνομοι, ὡς οὐκ ἐξέστηκα (=δέν τρελλάθηκα), τὴν δ' εὐσεβείαν (=Ὁρθοδοξίαν) οὐδέποτε ἀρνήσομαι, κἄν πολλάκις ἀποθάνω»! (σ. 236β).

— «Ὅλοι ἀσελγεῖς καί ὄλοι σάρκες· ὄλοι μεματαιωμένοι ὄντως πέλετε (=ὑπάρχετε) τοῖς ἀπίστοις ἔλεγες, ἔνδοξε Πολύδωρε...» (σ. 237α).

γ) Ἀπό τήν «Ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ Βυζαντιέως» († 1795), ἐπίσης ποιήματος τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου.

— «Ἰδοῦ ἐβόας τῷ τυράνῳ· σοί δίδωμι **τήν ψευδῆ καί μυσαρὰν πίστιν, ἣν πάλαι μοι ἔδωκας**, κηρύττω δέ ἀντικρυς (= ἐνώπιόν σου) ἣν εἶχον πρότερον» (ἐν. τήν ὀρθόδοξη, σ. 245α).

— «... **ψευδοπροφήτην τόν αὐτῶν ἀρχηγόν ἀνεκήρυξας καί θρησκείαν τούτου πλάνην ὀνόμασας πανσόφως καί παρέδωκας αὐτήν ἀναθέματι**»! (σ. 246α).

— «**Ὡς ἄγριοι αἰμοβόροι λέοντες καί ὡς λύκοι οἱ ἀπόγονοι Ἰσλαμ...**»! (σ. 246β).

— «**Χαίρει καί σκιρτᾷ Κωνσταντινούπολις...**, ἣν περιέπεις (= φυλάτεις καί σώξεις) ἄνωθεν, **τό δ' ἐν αὐτῇ ἀσεβές ἐκδιώξεις ἔθνος**» (= εἶθε νά τό ἐκδιώξεις, ἐν. τό τουρκικό ἔθνος, σ. 257β).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αὐτές τίς ἥρωικές ὁμολογίες καί θυσίες, μέ τά ἀνείπωτα βασανιστήρια Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καί Μοναχῶν, ἀλλά καί πιστῶν λαϊκῶν, ἀνδρῶν καί γυναικῶν, καί μάλιστα νέων καί νεανίδων, παρουσιάζει καί προβάλλει ὁ κατά προαίρεση Νεομάρτυς Ἅγιος Νικόδημος στό δοῦλο Ἑλληνορθόδοξο Ἔθνος-Γένος! Καί μέ αὐτά τά ἅγια παραδείγματα ἥρωισμοῦ, ἀλλά καί Χάριτος θαυματουργικῆς κατόρθωσε —καί κατορθώνει— νά τό στηριξοῦ, νά ἐμψυχώσῃ καί ἀνυψώσῃ τό ἀπειλούμενο νά κλονισθῇ καί νά ὑποκύψῃ ἑλληνορθόδοξο φρόνημά του, μάλιστα ἀπό τό φρικτό καί βίαιο ἐξισλαμισμῶς...

Ναί, αὐτή ὑπῆρξε —καί ὑπάρχει— ἡ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, πού εἶναι τολμηρή, θαρραλέα καί μαρτυρική!

Καί κλείνουμε ἐδῶ ὀφειλετικά... ὕμνολογικά, μέ τό ὠραιότατο Ἀπολυτίκιό Του, πού εἶναι ποίημα, ὅπως καί ἡ ὑπέροχη Ἀσματική Ἀκολουθία Του, τοῦ μακαριστοῦ καί Μεγάλου Ἁγιορείτη, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Μοναχοῦ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Μικραγιαννανίτη (†1991).

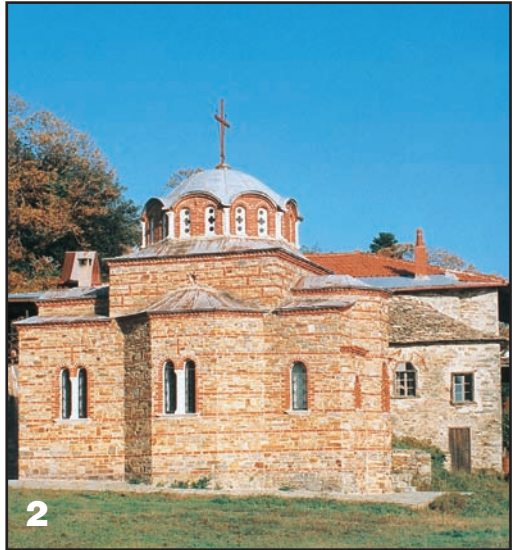
Ἀπολυτίκιον. Ἦχος Γ'. Θείας πίστεως.

Σοφίας χάριτι, Πάτερ, κοσμούμενος
σάλπιγξ θεόφθογγος ὠφθης τοῦ Πνεύματος
καί ἀρετῶν ὑφηγητής, Νικόδημε θεηγόρε·
πᾶσι γάρ παρέθηκας σωτηρίας διδάγματα,
βίου καθαρότητος διεκφαίνων τήν ἑλλαμψιν
τῷ πλούτῳ τῶν ἐνθέων Σου λόγων,
δι' ὧν ὡς φῶς τῷ κόσμῳ ἔλαμψας.

Μεγαλυνάριον. Ήχος Β΄. Τόν οὐρανοφάντορα.

Χαίροις, Ἐκκλησίας νέος Φωστήρ
καί Ἁγίου Ὅρους ἐγκαλλώπισμα ἱερόν·
χαίροις, Μοναζόντων ὁ φωτοφόρος λύχνος,
Νικοδήμηε παμμάκαρ, Νάξου τό καύχημα.

Αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεός, ἐλέησον
καί σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

1. Ἡ εὐωδιάζουσα Τιμία Κάρα τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ἡ ὁποία φυλάσσεται στήν Ἱερά Μονή Μεγίστης Λαύρας, ὅπου ἀνήκει τό Κελλίον «Ἅγιος Γεώργιος» ἢ τοῦ «Ἁγίου Νικοδήμου» πλέον, νότια τῶν Καρυῶν.

2. Ὁ νεόδμητος Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου στό ἀνωτέρω Κελλίον, ἀνεγερθεῖς ἀπό τόν ὁμώνυμο τοῦ Ἁγίου Σύλλογο «Ὁ Ἅγιος Νικοδήμος ὁ Ἀγιορείτης» (ὁδ. Ἀκαδημίας 78Δ — 106 78 Ἀθήνα, τηλ. 210-38.22.586).

Ὁ Σύλλογος ἐτοιμάζεται γιά τήν ἀνέγερση καί **νέου Ἱεροῦ Ναοῦ, τῶν Ἁγίων Κολυβάδων** (Ἁγίων Μακαρίου Κορίνθου, Νικοδήμου Ἀγιορείτου καί Ἀθανασίου Παρίου) **καί τῆς Ἱεῶς Συνάξεως Αὐτῶν**, σέ ἐρειπωμένο ἐρημοκάλυβο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου στό πανοραμικό «**Ραχῶνι τοῦ Θεωνᾶ**» **τῆς Παντοκρατορινῆς Καψάλας.**

ΓΙΝΕΤΕ ΚΑΙ ΒΕΙΣ ΚΤΙΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ*

• **Από Σημ. 1. Άγιονικοδημικά Συνέδρια...** Στο βιβλίο μας «Ο Πρωτότυπος Βίος...», σ. 100—102, αναφέρουμε για τὰ Άγιονικοδημικά Συνέδρια: 1) «Εταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν», Νάξος-α', 8—11 Ἰουλίου 1993· 2) τῆς ἰδίας, Νάξος-β', 14—17 Ἰουλίου 2000· 3) Ἰ. Μ. Ὁσ. Νικοδήμου Πενταλόφου Κιλκίς, 21—23 Σεπτεμβρίου 1999· 4) Ἰ. Ἀρχιεπ. Κρήτης, 8—10 Νοεμβρίου 2001, Ἡράκλειο.

Προηγήθηκαν ὅμως καὶ τρία (3) ἀκόμη, ἦτοι: **1ο** τῆς Ἰ. Ἀρχιεπ. Θεσσαλονίκης, 17—19 Νοεμβρίου 1986, μέ θέμα «**Οἱ Νεομάρτυρες**» (Πρακτικά Θεολ. Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 1988, ἐξαντλημένα)· **2ο** ἀπό Ρωμαιοκαθολικούς τό 2000, μέ θέμα: «Νικόδημος Ἄγιορείτης καί “Φιλοκαλία”», στό Bose (Μπόζε) τῆς Β. Ἰταλίας· καί **3ο** τό 2006 ἀπό τοὺς ἰδίους, ἐπίσης στό Μπόζε.

Ἀλλά τό 2009 ἐορτάσθηκε ἡ **ἐπέτειος τῶν 200 χρόνων ἀπό τήν Κοίμηση τοῦ Ἁγίου (1809—2009)**, ὅποτε ἔγιναν καί τὰ ἐξῆς Ἄγιονικοδημικά Συνέδρια ἢ ἐκδηλώσεις: **α)** Ἰ. Ν. **Εὐαγγελιστρίας Πειραιῶς**, τό Μάρτιο τοῦ 2009 καί ἐπὶ 15νθήμερο, μέ εἰδικές Ὀμιλίες-Εἰσηγήσεις· **β)** Ἰ. Μ. Ὁσ. **Νικοδήμου Πενταλόφου Κιλκίς**, 3—5 Σεπτεμβρίου 2009· **γ)** τό παρόν τῆς «**Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας**», 6—8 Νοεμβρίου 2009, Θεσσαλονίκη· **δ)** Ἰ. **Μητροπόλεως Παροναξίας**, 21—22 Νοεμβρίου 2009, Νάξος. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ **γενόμενες ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ** συνολικά **φθάνουν τίς 250, πατρολογικό φαινόμενο σπάνιο, ἄν μή καί μοναδικό, γιά νεότερο Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους, ἄν μάλιστα ὑπολογισθοῦν σ' αὐτές καί οἱ γενόμενες μεμονωμένες Ὀμιλίες-Διαλέξεις, δημοσιευμένες ἢ μή!**

• **Από Σημ. 5.** Ἐκτός τῶν ἄλλων ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συμμετέσχε στόν **Ἑορτασμό τῆς «Ἐθνικῆς 150ετηρίδος (1821—1971)»** καί μέ τήν ἐκδοση **«μῖα σειρᾶς μικρῶν βιβλίων χάριν τῶν πολλῶν»**. Ἡ σειρά περιλαμβάνει εἴκοσι (20) περίπου τομίδια (σχῆμ. 12X17 ἐκ., βλ. σ. 22: «**Λεξικόν τῶν Νεομαρτύρων**»), μέ **«κείμενα καί ἐκλεκτάς σελίδας Κληρικῶν καί Διδασκάλων τοῦ Γένους...»**. Μεταξύ αὐτῶν περιλαμβάνονται καί οἱ Διδασκαλοὶ τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους **Ἅγιοι Κοσμάς ὁ Αἰτωλός**, Ἱερομάρτυς καί Ἐθναπόστολος (1714—1779, τομίδιο ἀρ. 11), **Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης** (1749—1809, τομ. ἀρ. 5), **Ἀθανάσιος ὁ Πάριος** (1722—1813, τομ. ἀρ. 15) καί ἄλλοι. Τά τομίδια αὐτά (μέ 100+ σελίδες μέχρι καί 200 καί πλέον) ἐξέδωσε ἡ «Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί σέ ὅλα προτάσσεται καί τὸ προηγείται ὁ ἀνωτέρω **Πρόλογος** τοῦ κυροῦ Διονυσίου (Ψαροειανοῦ, Μητροπολίτη Σεργίου καί Κοζάνης), μέ τὰ ἀρχικά του: «† **Ὁ Σ. Κ. Δ.**».

• **Από Σημ. 8. Γιά τόν Φρ. Πουκεβίλ.** Ἡ ἐδῶ ἀναφορά, κατά κύριο λόγο βιβλιογραφική, γίνεται κατά μεταφορά ἀπό τό συλλογικό βιβλίο **«Συναξαριστῆς Νεομαρτύρων (1400—1900 μ.Χ.)»**. (Βλ. στή συνέχεια, Ἀπό Σημ. 11, Γ', 2).

Σέ προλογικό «Σημείωμά» του ὁ ἐπιμελητής τοῦ **«Συναξαριστῆ Νεομαρτύρων»** φιλόλογος **Ἀθανάσιος Γ. Μάργαρης** ἐξηγεῖ (σ. 12—15) γιά τή σύνθεση τοῦ βιβλίου καί σέ **«Παράρτημα»** (σ. 757—768) παραθέτει ἀπό τό 4τομο ἔργο τοῦ Φρ. Πουκεβίλ («Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως...») ἀξιόλογα ἀποσπάσματα γιά τίς διώξεις τῶν Τούρκων γενικά, ἐνῶ καί εἰδικά ἀναφέρει ἀξιοθαύμαστες περιπτώσεις «ἀγνώστων» ἀπό ἄλλες πηγές Νεομαρτύρων.

Ἐνδεικτικά μεταφέρουμε ἐδῶ ἀπό τόν **τόμο Α', σελ. 85—86 τοῦ Πουκεβίλ (σ. 757—58 τοῦ «Παράρτηματος»** τοῦ «**Συναξ. Νεομαρτύρων**») τὰ ἐξῆς ὡς εἰσαγωγικά:

«...Παρθένοι καί Ἕλληνες νεανίαι ἔβαινον πρός τό Ἱερόν, ὅτε οἱ Τούρκοι, οἵτινες εἶχον ἤδη, βοηθούμενοι ὑπό τοῦ σκότους, πλησιάσει, παραβιάζοντες τάς θύρας τῆς ἐκκλησίας, ἐφορμῶσιν οἰονεῖ αἵματος διψῶσαι τίγρεις κατά

* ΕΞΗΓΟΥΜΕ στή σ. 5, τέλος τῆς Σημ. 1, τό λόγο προσθήκης τοῦ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ.

τῶν ἀνυπερασπίστων ἀνθρώπων. Οἱ ἱερεῖς ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τραπέζῃ κατεσφάγησαν· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά πίπτουσι ὑπὸ τὸ ξίφος τῶν δολοφόνων, ὅσοι δὲ ἐσώθησαν ἐκ τύχης ἔβλεπον φλόγας μετὰ καπνοῦ ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν ἀνυψουμένας πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐντρομοὶ καὶ ἀγνοοῦντες πῶς καὶ ποῦ νὰ φύγωσι, οἱ εὐκίνητοτεροι κατεδιώχθησαν δεινῶς, ἀλλ' ἀπέθανον καὶ οὗτοι διὰ τῆς χειρὸς τῶν δημίων, ὥστε παρέτεινον μόνον τὴν ἀγωνίαν των· διότι τὸ φῶς τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ἀπεκάλυπεν αὐτοῖς τὸν Γιουσοῦφ Ἀράπην ἀνηλεῶς βασανίσαντα μετὰ τὴν σφαγὴν τοὺς σωθέντας.

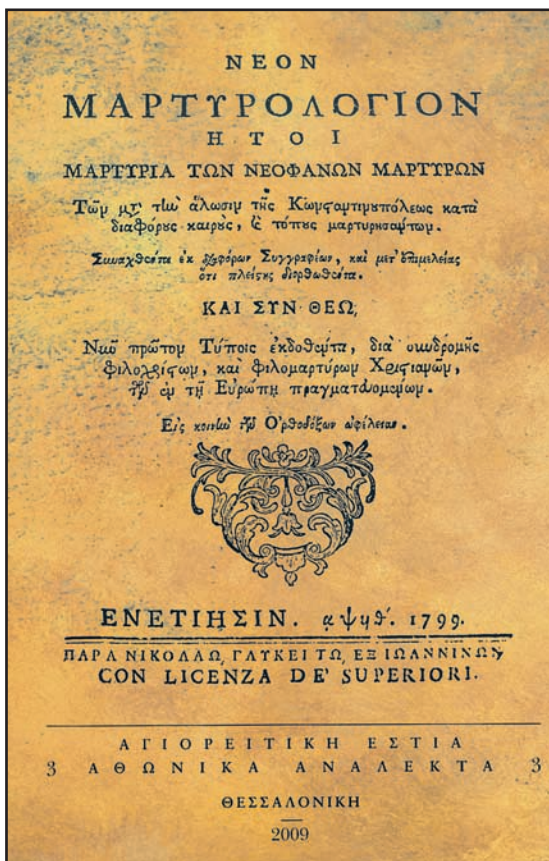
Ἐν τῇ φρικώδει ταύτῃ καταστροφῇ οἰκογένεια ἐκ δεκατεσσάρων συγκειμένη ἀτόμων ἀπηγωνίσθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δένδρου, ὅπερ, συνεπεία τοῦ γεγονότος τούτου, ἐπὶ μακρόν ἐκάλουν Ἐλαίαν τῶν Μαρτύρων. Ἄλλοι κατεμελίσθησαν ἢ ἐκάησαν ζῶντες, θεωρούμενοι εὐτυχεῖς καὶ ἰδιαίτερον χαίροντες εὐνοίαν ἂν ἀπεκεφαλίζοντο. Οὕτως ἐξωντῶθησαν οἱ λαοὶ δύο κυριωτέρων κομποπλέων τῆς Ἀκροκεραυνίας (= Χιμάρας), εἰς ἕξ χιλιάδας ἀνερχόμενοι, ὁ δὲ τρῶμος ὃν ἐνέσπειρεν ἡ αἰματοχρυσία αὐτῆ ἐπήνεγκε τὴν ὑποταγὴν ὅλων τῶν χωρίων τῆς παραλίας μεχρι τοῦ λιμένος Πανοῦρου, τὸν ὁποῖον ἐνίσχυσεν ὁ σατράπης, ὅπως καὶ τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἧς οἱ μοναχοὶ διὰ τοῦ ξίφους ἀπώλοντο...»!

Παρόμοια περιστατικά ἀναφέρονται καὶ στοὺς τέσσερεις (4) τόμους τῆς Ἱστορίας τοῦ Φρ. Πουκεβίλ, γιὰ τὰ ὁποῖα παραπέμπουμε στὸν ἀνωτέρω «Συναξαριστὴ Νεομαρτύρων» (στό Παράρτημά του, σελ. 757—768).

• Ἀπό Σημ. 11. Ἐκδόσεις-ἐπανεκδόσεις τοῦ «Νέου Μαρτυρολογίου».

Α'. 1. Ἡ ἀ' ἔντυπη ἔκδοσις τοῦ «Ν. Μ.» ἔγινε τὸ 1799 στὴ Βενετία, ὅπως ἀναγράφεται στὸν ἀναλυτικὸ τίτλο τοῦ βιβλίου (ἐξώφυλλο) καὶ ὅπως ἀναφέρεται ἀπὸ τὸ Μοναχὸ Ὁνούφριο Ἰβηρίτη τὸ 1819 στὴ σύντομη βιογραφία του γιὰ τὸν Ἅγιο Νικόδημο (στὴν ἀ' ἔκδοσις τῆς «Ἐρημνείας τῶν Ἰδ' Ἐπιστολῶν τοῦ Ἀποστ. Παύλου» ἀπὸ τὸν Ἅγιο Νικόδημο, Βενετία 1819. (Βλ. «Ὁ Πρωτότυπος Βίος...», σ. 28—33).

Καὶ εὐτυχῶς, ἡ «Ἁγιορειτικὴ Ἔστιά» Θεσσαλονίκης ἐξέδωσε τὸ 2009 φωτοαναστατικά (πανομοιότυπη) τὴν ἀ' ἔκδοσις τοῦ «Ν. Μ.» 1799, μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ παρόντος Συνεδρίου, ἔκδοσις πού μόνη κυκλοφορεῖται πλέον, ἀφοῦ ἐξαντλήθηκαν οἱ προηγούμενες.

2. Ἡ β΄ ἔκδοση ἔγινε τό 1856 ἀπό τόν Κων/νο Σκάθαρο στήν Ἀθήνα.

3. Ἡ γ΄ ἔκδοση ἔγινε τό 1961 στήν Ἀθήνα ἀπό τίς ἐκδόσεις «Ἀστήρ» (Α. καί Ε. Παπαδημητρίου), μέ ἐπιστοασία τοῦ Π. Β. Πάσχου (μετέπειτα Καθηγ. Θεολογ. Σχολῆς Πανεπ. Ἀθηνῶν).

4. Ἡ δ΄ ἔκδοση ἔγινε τό 1993, πα- νομοιότυπη τῆς γ΄, ἐπίσης ἀπό τόν «Ἀστέρα», ἐνῶ κατά πληροφορίες μας προετοιμάζεται ἡ ε΄ ἔκδοση.

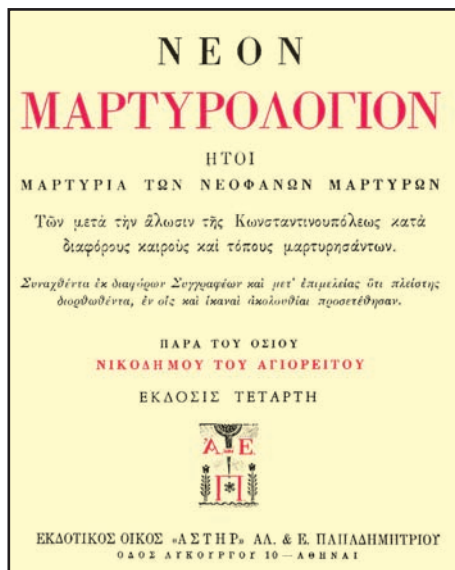
Β΄. Ὑπάρχουν στίς ἐπόμενες τῆς α΄ ἐκδόσεις κάποιες διαφορές στίς χρονο- νολογίες ἐκδόσεων, ἀλλά καί στά περι- εχόμενα Μαρτύρια-Συναξάρια, μέ κά- ποιες προλογικές ἐξηγήσεις, οἱ ὁποῖες ὁμως κατέληξαν σέ συγχύσεις μεταξὺ τῶν μελετητῶν τοῦ «Ν. Μ.». Ἐνδεικτικά ἀναφερόμε τόν Γέο. Θεόκλητο Διονυσιάτη καί τόν Π. Β. Πάσκο, πού θεωροῦν τό 1794 ὡς ἔτος τῆς α΄ ἐκδόσεως, ἐνῶ ὁ Ἱερ. Κων. Καραϊσαρίδης καταβιβάζει τήν α΄ ἔκδοση στό ἔτος 1789.

Ὡστόσο δέν θά ἐξηγήσουμε ἐδῶ τούς λόγους τῶν ἀνωτέρω διαφορῶν καί συγχύσεων, τίς ὁποῖες «καταγράφει» καί «σχολιάζει» λεπτομερῶς ὁ Κα- θηγ. Φιλοσ. Σχολ. Πανεπ. Ἀθηνῶν **Παναγ. Γ. Νικολόπουλος**, Βυζαντινολόγος καί ἐπί ἔτη Διευθυντής τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν, σέ εἰδική μελέτη- εἰσήγησή του μέ τόν τίτλο: **«Βιβλιογραφική ἐπιστοασία τῶν ἐκδόσεων Νικο- δῆμου τοῦ Ἁγιορείτου»**. Ἡ σπουδαία καί πολυσελίδη (σελίδες 306) αὐτή με- λέτη δημοσιεύθηκε τό 2000 στόν τόμο ΙϚ΄, 1996—2000, τῆς Ἐπετηρίδας τῆς «Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν», ὅπου τά **«Πρακτικά Συμποσίου “Νικοδῆ- μου Ἁγιορείτου τοῦ Ναξίου Πνευματική Μαρτυρία”**, Νάξος, 8—11 Ἰουλίου 1993», Ἀθήνα 2000 (σύνολο σελίδων τόμου 672). Εἰδικά γιά τό σύνολο τῶν Ἔργων τοῦ Ἁγίου ἀφιερώνονται οἱ σελίδες 361—667 καί γιά τό «Ν. Μ.» οἱ σελ. 390—393, ὑπ. ἀρ. Ι΄ («Καταγραφή»), καί οἱ σελ. 505—510, ὑπ΄ ἀρ. Ι΄ («Σχολια- σμός»).

Γ΄. Συναφές θέμα μέ τίς ἐκδόσεις-ἐπανεκδόσεις τοῦ «Ν. Μ.» εἶναι καί ἡ συμπερίληψη τῶν Μαρτυρίων-Συναξαρίων του σέ συλλογικά ἔργα Νεομαρ- τύρων.

1. **«Συναξαριστής τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἔνιαυτοῦ... μεταφρασθεῖς..., μεθ΄ ὄσης πλείστης ἐπιμελείας, ἀνακαθαρθεῖς, διορθωθεῖς, πλατυνθεῖς, σα- φηνησθεῖς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταλαϊσθεῖς... ὑπό τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Νικοδῆμου Ἁγιορείτου»**, 3τομη ἔκδοση, Βενετία 1819. Στό σπουδαῖο τοῦτο Ἔργο Του ὁ Ἅγιος, κατά σειρᾶ μνηλογική τοῦ ἑορτασμοῦ τους, συμπε- ριέλαβε καί τά Μαρτύρια-Συναξάρια τῶν Νεομαρτύρων τοῦ «Ν. Μ.».

Δέν θ΄ ἀναφεροῦμε ἐδῶ τίς ἐκδόσεις-ἐπανεκδόσεις τοῦ «Συναξ.», πού εἶναι ἀρκετές, γιά τίς ὁποῖες παραπέμπουμε στήν προηγούμενη μελέτη-εἰσήγηση τοῦ Παναγ. Γ. Νικολοπούλου. **Πρόσφατη καί πιστή στήν α΄ ἔκδοση τοῦ 1819 εἶναι ἡ γενομένη 3τομη ἔκδοση τό 2005 ἀπό τίς ἐκδόσεις «Δόμος»** (Μαυρομιχά-

λη 16 — 106 80 Ἀθήναι, τηλ. 210-36.05.532). Ἐξάλλου, κατὰ πρότασή μας, προηγήθηκε ἡ **δομη ἐκδόση τοῦ «Συναξ.» ἀπό τίς ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη»**, Θεσσαλονίκη 1993 (Σπαρτάκου 6 — 566 26 Συκιές Θεσσαλονίκης, τηλ. 2310-212.659).

2. **«Συναξαριστῆς Νεομαρτύρων (1400—1900 μ.Χ.)**, τῶν Ἁγίων Μακαρίου Κορίνθου-Νικοδήμου Ἁγιορείτου-Νικηφόρου Χίου καί Ἀθανασίου Παρίου», ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1984 (σελίδες 798).

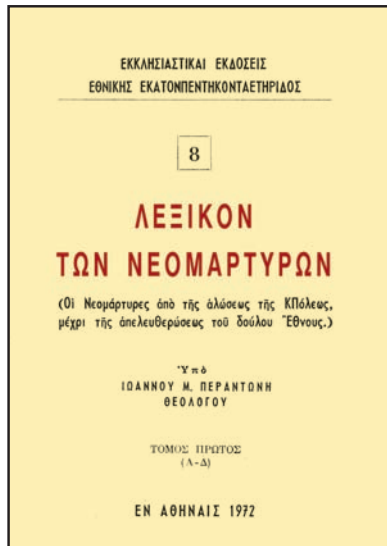
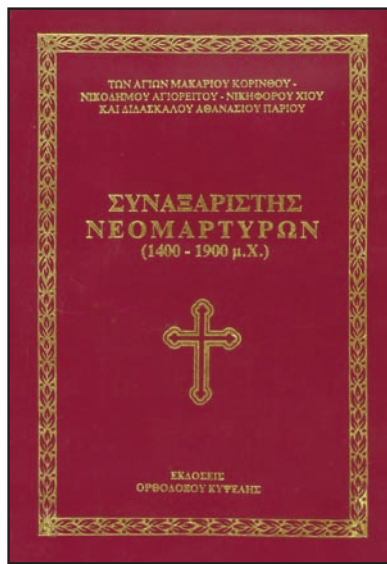
Στό συλλογικό αὐτό ἔργο ἔχουν συμπεριληφθῆ τά **Μαρτύρια-Συναξάρια** τοῦ «Ν. Μ.», τοῦ **«Νέου Λειμωναρίου»**, Βενετία 1819, καθὼς καί τοῦ **«Λεξικοῦ τῶν Νεομαρτύρων»** (μέ ἀλφαβητική σειρά) τοῦ θεολόγου Ἰωάν. Μ. Περαντώνη, ἐν Ἀθήναις 1972, σελίδες 500. Εἶναι τὰ ὑπ' ἄρ. 8, 9 καί 10 τομίδια τῶν «Ἐκκλησι. Ἐκδόσεων τῆς Ἑθνικῆς 150ετηρίδος» (σύντομοι Βίοι μέ πλούσια βιβλιογραφία, βλ. σ. 19, Ἀπό Σημ. 5). Στόν «Συναξαριστή Νεομαρτύρων» ἡ σειρά εἶναι μηνολογική, τῆς ἡμέρας ἑορτασμοῦ τῶν Νεομαρτύρων, ἀλλά καί μέ παράθεση Ἀλφαβητικοῦ καί Χρονολογικοῦ Πίνακα στό τέλος.

• **Ἀπό Σημ. 13. Πρῶτος βιογράφος τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ εἶναι ὁ Ἅγιος Νικόδημος.**

Τῆ διαπίστωση ὅτι «ὁ **πρῶτος βιογράφος τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ**» εἶναι «ὁ **Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης**», στό «**Νέον Μαρτυρολόγιον**» Του τό 1799, ἐκάμαμε τό 1972 καί τήν ἐδημοσιεύσαμε ὡς **Ἐπιφυλλίδα στήν Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν «Ἔστια» (15.12.72)**, ἐνὸς τήν ἐξεδώσαμε καί σέ Ἀνάτυπο (Ἀθήναι 1972). Μάλιστα καί ὁ ἀρχικά ἀμφισβητήσας τή διαπίστωσή μας αὐτή Ἰωάννης Β. Μενούνος, φιλόλογος, μελετητής καί ἐκδότης τῶν «**Διδαχῶν καί τῆς Βιογραφίας**» τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, κατέληξε στό ἴδιο συμπέρασμα, σέ ἰδιαίτερη μονογραφία του, πού ἐδημοσίευσεν στήν Ἐπετηρίδα «**Ἐταιρείας Στερεοελλαδικῶν Μελετῶν**», τόμ. 4 (1973), σ. 345—354, μέ τόν τίτλο «**Ὁ πρῶτος βιογράφος Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ**» καί σέ ἀνάτυπο.

Τήν ἀποψη αὐτή ἀποδέχθηκε καί ὁ Καθηγ. Φιλοσ. Σχολῆς Πανεπ. Ἀθηνῶν **Βασ. Βλ. Σφυρόερας** γράφων ὅτι «**ἐσφαλμένος ἔχει ἀποδοθῆ στόν Σάπφειρο Χριστοδουλίδη**» (τό **Μαρτύριο** τοῦ Ἁγ. Κοσμᾶ. Βλ. στήν Εἰσήγησή του «**Τό “Νέον Μαρτυρολόγιον” τοῦ Νικοδήμου Ἁγιορείτη. Ἐπισημάνσεις ἀπό μία νέα ἀνάγνωση**», στόν ΙΣ' τόμο, 1996—2000, τῆς Ἐπετηρίδας «**Ἐταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν**», Ἀθήναι 2000· ἡ ἀξιόλογη Εἰσήγησή του στίς σελίδες 336—359 καί σελ. 351 γιά τό **Σάπφειρο Χριστοδουλίδη**, σημ. 46).

Ἐξάλλου τῆ διαπίστωση καί ἀποψή μας αὐτή ἔχει καταχωρίσει καί ὁ Κων. Σαρδελέης στήν «**Ἀναλυτική βιβλιογραφία Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ**» (βλ. σελ. 8, Σημ. 9).

Αναφέραμε ανωτέρω ότι τό θέμα τῆς Βιογραφίας τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ «ἐνδιαφέρει ἄμεσα» τήν παρούσα Εἰσήγησι, γιατί πρώτα καί κύρια ἀπ' αὐτή γνωρίζουμε τό μέγα Ἐθναποστολικό Ἔργο τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, μάλιστα μέ τόσες πολλές καί ἀκριβεῖς λεπτομέρειες, οἱ ὁποῖες δέν ἀπαντοῦν σέ ἄλλες σύγχρονες πηγές. Καί αὐτό ὀφείλεται **στήν προσωπική γνωριμία Ἁγίου Νικοδήμου καί Ἁγίου Κοσμᾶ στή Νάξο καί στό Ἅγιον Ὅρος**, καθώς καί στά ὄσα ἐγνώρισε καί ἔμαθε ὁ Ἅγιος Νικόδημος γιά τόν Ἅγιο Κοσμᾶ διά μέσου τοῦ ἀδελφοῦ Του Ἱερομονάχου καί Διδασκάλου τοῦ Γένους στή Νάξο Χρυσάνθου Αἰτωλοῦ, τοῦ ὁποῦ οἱ Ἅγιος Νικόδημος ὑπῆρξε μαθητής (1773—1775). Ὁ Χρυσάνθος ἦδη τό 1760, πού ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ἄρχισε διδάσκων καί περιοδεύων ἀπό «τάς Ἐκκλησίας καί τά χωρία τῆς Κωνσταντινουπόλεως», ἦταν καθηγητής τῆς Μεγάλης Σχολῆς τοῦ Γένους καί ἀπό τό 1769 Σχολάρχης τῆς, ἐνῶ κατήλθε στή ρωσσοκρατούμενη τότε Νάξο τό 1773.

Ἐνδεικτικά μεταφέρουμε ἐδῶ ἀπό τή Βιογραφία τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου γιά τόν Ἅγιο Κοσμᾶ τό ἐπόμενο χαρακτηριστικό ἀπόσπασμα, στό ὁποῖο ἀναφέρονται **σπουδαῖες λεπτομέρειες**, ὅπως οἱ ἐπόμενες:

«... Ἐκατάστησε σχολεῖα πανταχοῦ διά μέσου τῆς διδασκαλίας του, τόσον ἑλληνικά (= Γυμνάσια-Λύκεια), ὅσον καί κοινά (= Δημοτικά), τόσον εἰς τάς χώρας, ὅσον καί εἰς τά χωρία, **διά νά πηγαίνουν εἰς αὐτά τά παιδιά καί νά μανθάνουν δωρεάν τά ἱερά γράμματα** καί ἐκ τούτων νά στερεώνωνται μέν εἰς τήν πίστιν καί τήν εὐσέβειαν, νά ὀδηγῶνται δέ εἰς τήν ἐνάρετον ζωὴν καί πολιτείαν. Ἐκατάπεισε τοὺς πλουσίους καί ἠγόρασαν **ὑπέρ τάς τέσσαρας χιλιάδας κολυμβήθρας μεγάλας χαλκοματένιας**, πρὸς δώδεκα γρόσια τήν κάθε μίαν, καί τάς ἀφιέρωσεν εἰς τάς Ἐκκλησίας, νά εὐρίσκωνται ἐκεῖ παντοῖα νά πρὸς μνημόσυνόν τους, **διά νά βαπτίζωνται καθὼς πρέπει τά παιδιά τῶν Χριστιανῶν**. Ὅμοίως κατέπεισε τοὺς ἔχοντας τόν τρόπον καί ἀγοράζαν **βιβλία πατερικά καί χριστιανικάς διδασκαλίας**, κομβολόγια (= κομβοσχόινια), σταυροῦδια μικρά καί μπόλιας (=κεφαλομάνδηλα) καί κτένια, ἀπό τά ὁποῖα **τά μέν βιβλία ἐμοίραζε χάρισμα** εἰς ἐκείνους ὁπού ἤξευραν γράμματα ἢ εἰς ἐκείνους ὁπού ὑπέσχοντο νά μάθουν· ταῖς δέ μπόλιας ἐμοίραζεν (**ὑπέρ τάς τεσσαράκοντα χιλιάδας**) εἰς τάς γυναῖκας, διά νά σκεπάξουν τήν κεφαλὴν των, τά δέ κτένια εἰς ἐκείνους ὁπού ἔταζαν νά ἀφήσουν τά γένεια καί νά ζῶσιν ἐνάρετα καί χριστιανικά· τά δέ κομβολόγια καί σταυροῦδια ἐμοίραζεν (**ὑπέρ τάς πεντακοσίας χιλιάδας**) εἰς τόν κοινόν λαόν, διά νά συγχωροῦν τοὺς ἀγοράζοντας.

Εἶχε τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα Ἱερεῖς ὁπού τόν ἠκολούθουν κατόπιν καί, ὅταν ἔμελλε νά ὑπάγῃ ἀπό μίαν χώραν εἰς ἄλλην, ἐπαράγγελλε πρῶτον εἰς τοὺς Χριστιανούς νά ἐξομολογηθοῦν, νά νηστεύουν καί νά κάμουν καί ἀγρυπνίαν μέ μεγάλην φωτοχυσίαν. Εἶχε δέ ἐπίτηδες κατασκευασμένα μανουάλια ξύλινα, χωροῦντα καθένα ἀπό ἑκατόν κηρία, τά ὁποῖα διαιλύοντας τά ἔπαιρνε μαζί του. Ἐπειτα **μοιράζοντας εἰς ὅλους κηρία δωρεάν**, ἔβαλλε τοὺς Ἱερεῖς καί ἐδιάβαζαν τό Ἅγιον Εὐχέλαιον καί ἐχρίοντο ὅλοι οἱ Χριστιανοί καί εἰς τό τέλος ἔκαμνε τήν Διδαχήν.

Ἐπειδή δέ τοῦ ἠκολούθει λαός πολὺς, δύο καί τρεῖς χιλιάδες (: μέχρι καί 10 χιλιάδες, στό ὑπαιθρο πάντοτε), ἐπρόσταζεν ἀπό τό ἑσπέρας καί ετοίμαζαν **σακκία πολλά ψωμί καί καζάνια σιτάρι βρασμένον**, ἔπειτα τό ἐπήγαιναν ἔξω εἰς τόν δρόμον, ἀπό ἐκεῖ ὅπου ἤθελε νά διαβῇ ὁ λαός, καί οὕτως ἔπαιρναν ὅλοι ἀπό ἐκεῖνα καί ἐσυγχώρουν ζῶντας καί τεθνεῶτας...»!

Νά διακινδυνεύσουμε τό ὅτι δέν ἀναφέρεται κάτι ἀνάλογο στούς Βίους τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί Μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας; Ἄς μᾶς συγχωρήσουν οἱ Ἅγιοι τήν πιθανή ὑπερβολή.

● **Ἀπό Σημ. 14. Ἀποκατάσταση τῆς ἀλήθειας γιά τά Ἔργα τοῦ Ἁγίου «Πνευματικά Γυμνάσματα» καί «Ἀόρατος Πόλεμος».** Ὑπενθυμίζουμε τή σχετική ἀναφορά μας στόν «Πρωτότυπο Βίο...» (σ. 91—97. Σελ. 91: «10-ι. Τοῦ Κωνσταντίνου Παπουλίδη...»).

Τήν ἀποκατάσταση ἢ μάλλον τήν ἀναίρεση τῶν κατηγοριῶν κατά τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου, ὡς δῆθεν μεταφραστή τοῦ ἰδίου τῶν ἀνωτέρω ἔργων, ρωμαιοκαθολικῶν ὡς πρωτοτύπων, τῶν ὁποίων ὁ Ἅγιος Νικόδημος δῆθεν ἀπέκρυψε τούς συγγραφεῖς, ἔκαμε ὁ φιλόλογος καί ἐρευνητής **Ἐμμ. Ν. Φραγκίσκος** τό 1993. Ὁ τίτλος τῆς μελέτης-ἐρευνᾶς του εἶναι: «**Ἀόρατος Πόλεμος**» (1796)—**«Γυμνάσματα Πνευματικά»** (1800). **Ἡ πατρότητα τῶν «μεταφράσεων» τοῦ Νικοδήμου Ἀγιορείτη.** Δημοσιεύθηκε στό Περιοδικό «Ὁ Ἐραμιστής», ἔτος ΚΕ΄ (ΛΑ΄), τόμος 19 (1993), σελίδες 102—135 (καί ἀνάτυπο, Ἀθήνα 1993).

Ὡς ἐρευνητής (τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν) ὁ Ἐμμ. Φραγκίσκος βρέθηκε στήν Πάτμο καί στή βιβλιοθήκη τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου ἀνακάλυψε ὅτι **τά ἀνωτέρω βιβλία εἶχε μεταφράσει ὁ Κρητοπάτριος Ἐμμ. Ρωμανίτης, γραμματέας τῆς Κοινότητος τῆς Πάτμου ἤδη ἀπό τό 1717 καί ἐπί 40 χρόνια!** (Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ Ἅγιος Νικόδημος γεννήθηκε τό 1749). Τή μετάφραση τῶν ἀνωτέρω βιβλίων ὁ Ρωμανίτης ἔκαμε ἀνώνυμα, ὅπως καί ἄλλων ρωμαιοκαθολικῶν ἔργων. Στή βιβλιοθήκη τῆς Ἱ. Μονῆς ἀνεῦρε ὁ Ἅγιος Μακάριος Νοταρᾶς πρῖν ἀπό τό 1784 μεταφρασμένα τά ἔργα ἀνώνυμα, κατά πολύ μικρότερα σέ ἔκταση καί μέ περιεχόμενο πνευματικό, χωρίς δογματικές ἀποκλίσεις ρωμαιοπαπικές. Τά ἔκρινε δημοσιεύσιμα καί τά παρέδωσε στόν Ἅγιο Νικόδημο τό 1784 στό Ἅγιον Ὄρος πρὸς ὀρθόδοξη ἐπεξεργασία καί ἐπαύξηση. Ὑπακούοντας ὁ Ἅγιος Νικόδημος στόν Πνευματικό Του Πατέρα Ἅγιο Μακάριο τά παρέλαβε μεταφρασμένα ἀνώνυμα καί τά ἐπεξεργάσθηκε ὀρθόδοξα, χωρίς γνώση τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων τους, πράγμα πού ἀναφέρει ρητά καί σαφέστατα στούς τίτλους.

Αὐτή εἶναι ἡ πραγματική ἀλήθεια καί συγχαίρουμε τόν Ἐμμ. Φραγκίσκο, στή μελέτη τοῦ ὁποίου καί παραπέμπουμε. Εὐτυχῶς ὅτι ὁ μακαριστός Γέρον Θεόκλητος Διονυσιάτης πρῖν ἀπό τήν κοίμησή του ἀνεκάλεσε προηγούμενες ὑποθετικές ἀπόψεις του καί εἶθε νά ἀνακαλέσουν καί οἱ ἐπιζῶντες κατήγοροι τοῦ Ἁγίου (ὅπως ὁ Χρ. Γιανναρᾶς: «...πτυχές ἀπροκάλυπτο ἐκδυτικισμοῦ, πού ἐμφανίζει τό ἔργο του...», τοῦ Ἁγ. Νικ. Βλ. στό βιβλίο του «Ὁρθοδοξία καί Δύση στή νεώτερη Ἑλλάδα», Ἀθήνα 1992, σ. 199). Ἔτσι ἡ γνώμη τοῦ πρῶην ρωμαιοκαθολικοῦ καί μεταστραφέντος στήν Ὁρθοδοξία L. Gillet, ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόδημος ἔκαμε «φιλολογική καί πνευματική πειρατεία»(!), καί ἄλλων, ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὑπῆρξε «πρώμος οἰκουμενιστής»(!), οἱ γνώμες αὐτές παραμένουν μετέωρες καί φανταστικές, ἄν μὴ ἁγιομαχικές...

● **Ἀπό Σημ. 23.** Παράλληλα μέ αὐτά ἐκήρυττε ἐνωριότερα ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός:

«Τοῦτο σᾶς λέγω πάλιν καί σᾶς παραγγέλλω. Κάν ὁ οὐρανός νά κατέβη κάτω, κάν ἡ γῆ νά ἀνέβη ἀπάνω, κάν ὄλος ὁ κόσμος νά χαλάσῃ, καθώς μέλλει νά χαλάσῃ σήμερον, αὔριον, νά μὴ σᾶς μέλη τί ἔχει νά κάμῃ ὁ Θεός. Τό κορμί σας ἄς σᾶς τό καύσουν, ἄς σᾶς τό τηγατίσουν, τά πράγματά σας ἄς σᾶς τά πάρουν, μὴ σᾶς μέλη, δώστε τα, δέν εἶναι ἐδικά σας. Ψυχή καί Χριστός σᾶς χρειάζεται. Ἐτοῦτα τά δύο, ὄλος ὁ κόσμος νά πέσῃ, δέν ἠμπορεῖ νά σᾶς τά πάρῃ, ἔξω ἄν τύχη καί τά δώσετε μέ τό θέλημά σας. Αὐτά τά δύο νά τά φυλάγετε, νά μὴν τύχη καί τά χάσετε». (Διδαχή Γ΄. Βλ. Ἀφιέρωμα Ε.Π.Ο., ἀρ. 106/2005, σ. 18).

Καί αὐτά καί ὅσα ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ἀναπτύσσοντας τό πέμπτο (ε) αἴτιο τοῦ Προοιμίου τοῦ ἀπηχοῦν καί ἀναφέρονται στό μεγαλειώδη λόγο τοῦ Ἁγίου καί Μεγαλομάρτυρα Ἀποστόλου Παύλου στήν Πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολή Του, ὅπου καί παραπέμπει ὁ Ἅγιος Νικόδημος:

«*Τίς (=ποιός καί τί) ἡμᾶς χωρίζει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμός ἢ λιμός ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;... Ἄλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. Πέπεισμαι (=εἶμαι πεπεισμένος) ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε Ἄγγελοι οὔτε Ἀρχαί οὔτε Δυνάμεις οὔτε ἐνεστώτα οὔτε μέλλοντα οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν»!* (Ῥωμ. 8, 35—39).

● **Ἀπό Σημ. 24.** Στό «πέμπτον καί τελευταῖον» αἴτιο, πού εἶναι καί τό ἐκτενέστερο στό Προοίμιό Του, ὁ Ἅγιος Νικόδημος γράφει-ὀμιλεῖ ὡς «ἐκ προσώπου» τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων καί, ἐνθεος ὅπως εἶναι ὁ ἴδιος, γράφει καί ὀμιλεῖ ἐνθουσιαστικά, σέ πεξό βέβαια λόγο, πού ὅμως εἶναι **ὑψηλή ποίηση!** Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ὑποδούλους καί διωκομένους Χριστιανούς τοὺς προτρέπει:

«*Τρέχετε, τρέχετε λοιπόν, ἀδελφοί, διὰ νὰ φθάσετε τὸν ποθοῦμενον δράμετε, δράμετε, διὰ νὰ μὴ φύγη τὸ κυνῆγι ἀπὸ τὰς χεῖρας σας· ἀγωνισθῆτε, ἀγωνισθῆτε, διὰ νὰ μὴ σᾶς πάρουν ἄλλοι τὸν Στέφανον. Ὀλίγος εἶναι ὁ κόπος, ἀλλ' ἡ ἀνάπαυσις εἶναι πολλή· προσωρινά εἶναι τὰ βάσανα, ἀλλὰ τὰ ἀγαθὰ ὅπου κληρονομεῖτε εἶναι παντοτινά· πικρὸν εἶναι τοῦ μαρτυρίου τὸ ποτήριον, ἀλλὰ γλυκεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἢ ἀπόλαυσις· πραγματεῖα (=ἐμπορία) πολυκερδῆς εἶναι αὕτη, ἀδελφοί...»!*

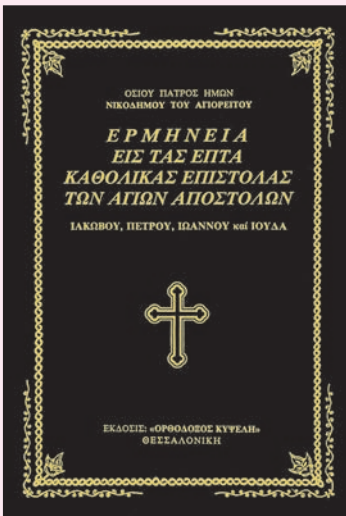
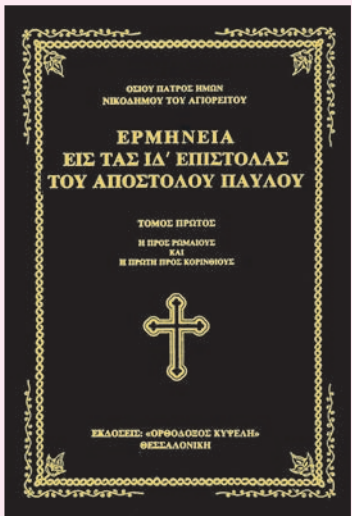
Ἐξάλλου ἀπευθυνόμενος στοὺς Ἁγίους Νεομάρτυρες, γράφει μεταξύ ἄλλων:

«*... Ὡ νεοὶ τοῦ Χριστοῦ πολυάθλοι Μάρτυρες! Τί νὰ σᾶς ὀνομάσωμεν; Ἀγγέλους; Ναί. Διὰ τὸ σῶμα ἀπεστράφητε καί ὡς ἀσώματοι παθόντες τὸν ἀσώματον ἐχθρὸν ἐνίκησατε (ἐν. τὸ Διάβολο, στό πρόσωπο τῶν τυράννων Τούρκων) καί ἐδέξαστε μέ τὸ ἔργον ὅτι, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον, “Ἄγγελοι καί Μάρτυρες μόνοις τοῖς ὀνόμασι διαφέρουσι”»!*

25

«Φωτογραφικό» δείγμα τριῶν (3) καί σοφῶν ΕΡΓΩΝ, ἀπό τὰ μεγαλύτερα καί σπουδαιότερα τοῦ Ἁγ. Νικόδημου. Κατάλογο τῶν «Ἀπάντων» Του βλ. στόν «Πρωτότυπο Βίο...», σ. 140—155. Εἰδικά γιά τὰ κατωτέρω ΒΙΒΛΙΑ Του, βλ. σ. 148.

Οἱ ΙΔ' (14) Ἐπιστολές εἶναι 3τομο ἔργο καί οἱ Ζ' (7) Καθολικῆς 1τομο, σύνολο σελίδων 2.904! Τὸ «Πηδάλιον» (σελ. 789) εἶναι ἐρμηνεῖα μέ σχόλια τῶν Ἱ. Κανόνων τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Τά συνιστοῦμε θερμότατα, ὡς ὠφελιμότατα, μάλιστα γιά Ἱερεῖς καί θεολόγους.

Υπάρχουν και σήμερα ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ;

ΒΕΒΑΙΟΤΑΤΑ, δόξα τῷ Θεῷ, υπάρχουν και ΣΗΜΕΡΑ —και θά υπάρχουν και στο προσεχές και ἀπώτερο μέλλον— γνωστοί και ἄγνωστοι ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ!

Σέ προηγούμενο τεύχος (ἀρ. 123/2009, σελ. 10—11) παρουσιάσαμε τόν ἤδη ἀνακηρυγμένο Ἅγιο Νεομάρτυρα **ΕΥΓΕΝΙΟ** (Ροντιόνωφ, Ρῶσο), πού ὡς αἰχμάλωτος ἐμαρτύρησε **τὴν 23ῆ Μαΐου 1996**, ἀπό Τσετσένους Μουσουλμάνους, **γιατί δέν ἔβγαζε τὸ Σταυρό πού φοροῦσε και δέν ἀρνιόταν τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη του, γενόμενος Μουσουλμάνος.**

Στόν Τάφο του γίνονται Θαύματα και ἐμφανίζεται ὡς στρατιώτης, μέ

κόκκινο μανδύα και Σταυρό, σύμβολα τοῦ Μαρτυρίου του, και βοηθεῖ κυρίως αἰχμαλώτους και φυλακισμένους.

(Ὅσοι Ἀναγνώστες δέν καλοθυμοῦνται τό συγκινητικό Μαρτυρολόγιό του, ἄς ξαναδιαβάσουν τό ἀνωτέρω τεύχος. Και ὅσοι δέν τό ἔχουν, ἄς τό ζητήσουν ἀπό τό Γραφεῖο τῆς Π.Ε.Φ.Π. ἢ τηλεφωνικά ἢ μέ γράμμα τους. Διατίθεται ΔΩΡΕΑΝ).

Ἀλλά και καθ' ὁλόκληρο σχεδόν τόν προηγούμενο 20ό αἰώνα, πού ἐχαρακτήρησε ἡ ἐπικράτηση τοῦ ἀθέου «Σοσιαλισμοῦ»-Κομμουνισμοῦ τῶν Σοβιέτ, ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ συνολικά ὑπῆρξαν οἱ γνωστοί και ἄγνωστοι ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ στά Βαλκάνια και στή Σοβιετική Ρωσία, ἀλλά και στήν «ἄθεη» Κίνα...

Στό παρόν τεύχος θά ἀναφέρουμε μιὰ σύγχρονη περίπτωση **Ρουμάνας Νεομάρτυρος**, τῆς **Ντανιέλας** († 6ῆ Ἀπριλίου 2004, Μ. Τρίτη, στό Βουκουρέστι). Γιατί και στή Ρουμανία ἐπὶ τοῦ ἀθέου Τσαουσέσκου ἐπιβαλλόταν ἡ ἀθεΐα και μερικά συνεχίζεται...

«...ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΜΟΥ ΤΗΝ ΠΑΡΕΙΣ»!

...Ἀπό μικρή ἡ Ντανιέλα ἦταν πολύ κοντά στό Θεό. Γι' αὐτό και

ὁ ἄθεος πατέρας της τὴ μάλωνε πολύ σκληρά:

— Ποῦ ἦσουν; Ὅλη μέρα στήν Ἐκκλησία πᾶς μέ τούς παπάδες σου; Τί σοῦ πρόσφερε ὁ Θεός;...

Ἡ ἴδια δέν ἔλεγε τίποτα. Μόνο δάκρυα ἔτρεχαν ἀπό τά μάτια της. Τὴ νύχτα προσευχόταν πολλές ὥρες. Τά ἀδέλφια της ἐπίσης τῆς φώναζαν:

— Τί σοῦ δίνει ὁ Θεός; Τί μᾶς ζαλίζεις μέ τούς παπάδες σου; Τί σοῦ δίνει ἡ Πίστη σου;

Ὅταν τελείωσε τό Πανεπιστήμιο, πῆγε σέ Μοναστήρι. Ὁ πατέ-

ρας της τήν ἔψαχνε γιά πολύ καιρό καί, ἀφοῦ τή βρῆκε καί τήν ἔφερε στό σπίτι, τή χτύπησε φρικτά. Γιά δεύτερη φορά ἐκεῖνη ἔφυγε ἀπό τό σπίτι, γιά ν' ἀφιερωθῆ στό Θεό. Ἀλλά καί πάλι ὁ πατέρας της τή βρῆκε, τή χτύπησε, τῆς ἔσχισε τό ράσο, τῆς ἔβγαλε ἀπό τό λαϊμό τό Σταυρό καί τῆς πῆρε ὅλες τίς Εἰκόνες της. Τότε ἐκεῖνη τοῦ εἶπε:

— Καλά, μοῦ τά πῆρες ὅλα. Ἀλλά τήν ψυχή δέν μπορεῖς νά μοῦ τήν πάρεις!

Βλέποντας ὁ πατέρας της ὅτι δέν μπορεῖ νά τήν κάνει νά παρεκκλίνει ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Πίστη καί Ζωή, σέ συνεννόηση μέ κάποιους γιατρούς, τή στιγματίζουν μέ τή διάγνωση τῆς ψυχασθένειας καί τήν ἀναγκάζουν νά παίρνει ψυχοφάρμακα ἐφ' ὅρου ζωῆς! Τά δύο τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς της τά πέρασε στό Νοσοκομεῖο μέ σωληνάκια στή μύτη, σέ κατάσταση ἀφασίας καί παραλυσίας. Ἔτσι βασανισμένη παρέδωσε τό πνεῦμα της σ' Ἐκεῖνον, πού τόσο εἶχε ἀγαπήσει. Στόν Τάφο της ἄρχισαν νά γίνονται Θαύματα!...

...Ἡ Ντανιέλα ἔδωσε τή μαρτυρία τῆς ἀγάπης της στό Χριστό, ὄχι μόνο στό σπίτι της, μά καί στό Σχολεῖο της. Βοηθοῦσε τούς συμμαθητές της στά μαθήματα καί καθόταν τή νύχτα καί ἔγραφε γι' αὐτούς. Ἦταν πολύ καλή μαθήτρια, τόσο στό Σχολεῖο, ὅσο καί στό Πανεπιστήμιο. Ὅταν ἦταν φοιτήτρια, περιποιοῦταν μιά παράλυτη γερόντισσα, πού τήν εἶχαν ξεχά-

σει ὅλοι. Τήν ἔπλενε, τῆς ἔκανε τίς ἀγορές, τῆς τραγουδοῦσε, τῆς διάβαζε κι ἔφερεν χαρά στήν ψυχή τῆς γερόντισσας... Μιά φορά κάποιος τή χτύπησε πολύ, ἄν καί ἦταν ἀθώα. Ἀφοῦ ὑπέμεινε μέ σιωπή τό ξύλο, γονάτισε καί φίλησε τό πόδι πού μέ ἀγριότητα τήν εἶχε χτυπήσει!

...Τί θά σκεφτόταν ἄραγε ἡ Ντανιέλα, ἄν ζοῦσε ἀνάμεσά μας; Ἀσφαλῶς, θά πονοῦσε πολύ ἡ ψυχή της, γιὰτί κάποιιοι νέοι σήμερα ἀφήνουν τόσο εὐκόλα τό Χριστό, καί θά ἔχυνε πολλά δάκρυα μπροστά στόν Ἐσταυρωμένο παρακαλώντας Τον νά στηρίξει τά χριστιανικά νιάτα σέ κάθε ἐποχή.

...Τώρα, πού γνωρίζετε οἱ νέοι τή σύγχρονη Μάρτυρα ἀπό τό Βουκουρέστι, νά τήν παρακαλεῖτε νά σᾶς στηρίξει στόν προσωπικό σας ἀγώνα καί νά δυναμώνει τήν πίστη σας. Νά θυμᾶστε πάντα τά λόγια της:

«Καλά, μοῦ τά πῆρες ὅλα. Ἀλλά τήν ψυχή δέν μπορεῖς νά μοῦ τήν πάρεις»!

Καί νά εἴσθε σίγουροι ὅτι **καί στήν Ἑλληνική Γῆ ὑπάρχουν πολλές Ντανιέλες**, πού ἀγαποῦν τό Χριστό, πού καθημερινά Τόν ὁμολογοῦν μέ τή ζωή καί τά λόγια τους, πού ἀντιστέκονται στίς προσκλήσεις καί προκλήσεις τοῦ κόσμου καί πού, ὅταν οἱ περιστάσεις τό ἀπαιτοῦν, καταθέτουν κι αὐτές τό προσωπικό τους μαρτύριο...

(Ἀπό ἄρθρο τοῦ Ἰοάν Βλαντούκα στό περιοδικό **ATITUDINI** μέ τίτλο: «Συγκλονιστικές μαρτυρίες ἀπό τή ζωή τῆς Μάρτυρος Ντανιέλας ἀπό τό Βουκουρέστι». Ἡ περιληπτική ἐδῶ μεταφορά εἶναι ἀπό τό νεανικό Περιοδικό «Πρός τή ΝΙΚΗ», τεύχος 726, Αὐγουστος 2010, σ. 272—273).

Ἡ δυστυχέστερη δυστυχία, ἡ ΕΚΤΡΩΣΗ!...

Γίνονται 500.000.000 Ἐκτρώσεις τὸ χρόνο σέ παγκόσμια κλίμακα!

Στά 41 χρόνια τῆς Π.Ε.Φ.Π. μᾶς ἔχουν σταλῆ μέ γράμματα δεκάδες περιστατικά ΕΚΤΡΩΣΕΩΝ, ἐνῶ ἐπίσης δεκάδες μᾶς ἔχουν διηγηθῆ δυστυχισμένοι γονεῖς, πού ἔκαμαν Ἐκτρώσεις καί βλέπουν ἐφιαλτικά ὄνειρα-ὄράματα. Αὐτά ἀποβλέπουν στό ξύπνημα τῆς συνειδήσεώς τους γιά μετάνοια καί εἶναι ἐπαναληπτικά. Μάλιστα ἐπαναλαμβάνονται καί μετά τήν Ἐξομολόγηση καί συγχώρηση, γιά νά ἔχουν οἱ ἐνεχόμενοι σ' αὐτά συναίσθηση τῆς μεγάλης ἁμαρτίας τους καί νά ταπεινοφοροῦν, ἀλλά καί νά μήν ὑποτροπιάζουν, ὅπως καί γιά νά διδάσκονται ὅσοι τά ἀκούουν ἢ τά διαβάζουν... Οἱ ἀθάνατες ΨΥΧΕΣ τῶν ἀθῶων Ἐμβρύων ὑποστασιάζονται, παίρνουν μορφή μικρῶν παιδιῶν καί μιλοῦν ἐλεγκτικά...

Ἄραγε πόσοι γνωρίζουν ὅτι οἱ Ἐκτρώσεις στήν Ἑλλάδα φθάνουν τίς 300.000 τὸ χρόνο καί σέ παγκόσμια κλίμακα ὑπολογίζονται στά... 500.000.000! Παραθέτουμε δύο «φοβερά» περιστατικά...

1. «...Βλέπω τέσσερα μικρά νά μέ κυνηγοῦν...»!

Μία κυρία γύρω στά ἐξήντα εἶχε κόρη παντρεμένη ἑφτά χρόνια, πού δέν ἔκανε παιδιά, καί τελικά χώρισε γι' αὐτό τὸ λόγο. Κλαίοντας ἡ μάνα της ἀποκάλυψε:

Δικές μου ἁμαρτίες πληρώνει τὸ κορίτσι μου. Παντρεύτηκα τὸ 1940, μέ τόν Πόλεμο. Ὁ ἄντρας μου πολέμησε καί γύρισε τραυματισμένος, μά εὐτυχῶς σώθηκε. Ἔστερα ἦρθε ἡ Κατοχή μέ τή φοβερή πείνα. Ἔμεινα τέσσερεις φορές ἔγκυος. Ὅμως ὅλες τά ἔρριξα, δύο θηλυκά καί δύο ἀρσενικά. Λιγοψύχησα. Πῶς θά τά μεγάλωνα μέσα στήν Κατοχή καί τήν πείνα; Τούτη τήν κόρη τή γλύτωσα ἀπό τὸ μαχαίρι τοῦ δήμιου γιατροῦ ἀπό Θαῦμα. Τήν παραμονή, πού θά γινόταν τὸ ἔγκλημα, εἶδα στόν ὕπνο μου μιά γυναίκα μαυροφώρα,

γλυκειά στήν ὄψη. Τήν παρομοίασα μέ μία Εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγήτριας, πού εἶχα ἀπό τή μακαρίτισσα τή μητέρα μου. Μοῦ εἶπε αὐστηρά:

— Σκληρὴ γυναίκα, ὀλιγόπιστη. Τὸ κορίτσι εἶναι δικό μου καί μήν τολμήσεις νά τὸ χαλάσεις!

Ἀνατρίχιασα, φοβήθηκα καί ἔτσι γλύτωσα τή Μαρία μου.

Οἱ τύψεις ὅμως δέν μ' ἀφήνουν νά ἡσυχάσω. Κάθε τόσο μέ ταραίζει τὸ ἴδιο ὄνειρο. Βλέπω τέσσερα μικρά νά μέ κυνηγοῦν, σάν νά θέλουν νά μέ πιάσουν, μά δέν μποροῦν, εἶναι τυφλά! Ἐυπνάω συγκλονισμένη. Παρακαλῶ τήν Παναγία νά μοῦ πάρει τόν ὕπνο, νά μή βλέπω αὐτό τὸ συνταρακτικὸ ὄνειρο...

2. «...Ἐνα τυφλό ἀγοράκι ἔτρεχε νά μ' ἀγκαλιάσει...»!

Μιά ἄλλη κυρία, γύρω στά τριάντα τῆς χρόνια, ἀποκάλυψε ἐπίσης:

Ἔχω δύο κοριτσάκια, ἕξι καί 28 ὀχτῶ χρονῶν. Ἔμεινα ξανά ἔγκυος.

Πιάσαμε μεγάλη γκρίνια μέ τόν ἄντρα μου.

— Νά ρίξεις τὸ παιδί. Δέν τά βγάζω πέρα μέ τρία παιδιά. Βλέ-

πεις ότι βασανίζομαι να θρέψω τόσα στόματα. Έχουμε και τούς γέ- ρους. Δεν άντέχω άλλο...

Στήν άρχή άντιστάθηκα. Άκου- γα μέ φρίκη νά μέ σπρώχνουν σέ τέτοιο έγκλημα. Δυστυχώς, μέ πιε- ζαν και τά πεθερικά. Ο άντρας μου έγινε πολύ σκληρός, μέ άπειλούσε μέ διαζύγιο. Άπελπίστηκα και ύπο- χώρησα άγανακτισμένη. Τό κακό έγινε. **Τό παιδί ήταν άγόρι. Όλοι στενοχωρήθηκαν. Τιμωρία από τό Θεό, σκέφτηκα, μά ήταν πλέον άργά.**

Πήγα σέ Πνευματικό και έξο- μολογήθηκα. Μου έβαλε Κανόνα.

— Πέντε χρόνια άκοινωνήτη και μέ έπιείκεια, γιατί τό έκανες χωρίς τή θέλησή σου.

Μέ ύπομονή δέχθηκα τόν Κα- νόνα. Όμως πονούσε ή ψυχή μου, όταν τίς Μεγάλες Γιορτές όλοι στό σπίτι πήγαιναν και κοινωνούσαν, άκόμα και ό αίτιος του κακού, έστω από συνήθεια. Μέ πλήγωναν

και τά κοριτσάκια μου, όταν μέ άφέλεια μέ ρωτούσαν:

— Μαριά, έσύ δεν θα κοινωνή- σεις;

Έπρεπε κάθε φορά νά σκεφτώ ψεύτικες δικαιολογίες. Η μικρή μου κορούλα μου έλεγε συχνά:

— Μανούλα, ήθελα κι εγώ νά έχω ένα άδελφούλη. Θα τόν αγαπούσα πολύ.

Μιά φορά μου είπε:

— Μαριά, είδα στόν ύπνο μου ένα άγοράκι. Μου είπε πώς είναι ό άδελφούλης μου πού αγαπώ. Μά πώς δεν έχει μάτια νά μέ δει;

Μέ πήραν τά κλάματα, γιατί τό ίδιο όνειρο έβλεπα κι εγώ. Ένα τυφλό άγοράκι έτρεχε νά μ' άγκα- λιάσει, μά δεν μπορούσε, ήταν τυ- φλό. Σκέφτηκα, άχ παιδάκι μου! Έγώ σου έβγαλα τά ματάκια σου, γιατί δεν είχα δύναμη νά φωνάξω: **ΟΧΙ στό έγκλημα τής Έκτρούσε- ως**, πού έκαμε δυστυχισμένο κι έ- σένα, μά πιό πολύ έμένα...

29

ΞΕΡΕΤΕ τί είναι και τί προσφέρει ό ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π. («Πανελλήνιος Σύνδεσμος Προστασίας Άγεννήτου Παιδιού»);

ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ σωστά τίς ΓΥΝΑΙΚΕΣ — και τής έφηβικής και προεφηβικής ηλικίας νέες, αλλά και γενικά τούς ΝΕΟΥΣ—, ώστε νά μήν καταλήξουν ΠΟΤΕ στήν τραγική ΕΚΤΡΩΣΗ, ούτε τή χει- ρουργική ούτε τή φαρμακευτική, έστω κάποιων ώρων και ήμερών, μέ οποιαδήποτε μορφή αντισυλληπτικών: «κάπι έπομένης ήμέρας» κ.λπ., όπως και μέ «σπιράλ», πού είναι πρώιμη ΕΚΤΡΩΣΗ-ΦΟΝΟΣ, άλλ' ούτε και μέ ΣΤΕΙΡΩΣΗ. (Οί Γεροί Κανόνες τής Έκκλησίας μας — ΚΔ' Άποστολ. κ.ά.— «κανονίζουν» τήν έκτρωση μέ πολυετή στέρνηση τής θ. Κοινωνίας και τή στέρηση με Ζετή άφορισμό!). Συνηυεύθυ- νοι είναι και ό άνδρες-σύζυγοι, αλλά και «σύντροφοι», όπως και οι ίατροί, οί φαρμακοποιοί και οι λοιποί συνεργούντες...

Κάθε ΓΥΝΑΙΚΑ λοιπόν «ΑΓΑΜΗ», αλλά και ΕΓΓΑΜΗ, πού άντιμετωπίζει πειρασμό ή κίνδυνο ΕΚΤΡΩΣΕΩΣ ή ΣΤΕΙΡΩΣΕΩΣ, άς μή δυσκολευθί νά έπικοινωνήσει μέ τόν ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π., πού συστηζεται και συνεργάζεται μέ τήν Π.Ε.Φ.Π. Τό ίδιο ισχύει και γιά όσους γνωρί- ζουν έγκύους, πού κινδυνεύουν νά όδηγηθούν σέ έκτρωση. Γράψτε ή τηλεφωνήστε ή έπισκεφθήτε μας. Η ΑΝΩΝΥΜΙΑ είναι σεβαστή. ΠΡΟΣΟ- ΧΗ έπίσης καί άποφυγή από τά «Κέντρα Οικογενειακού ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ- ΤΙΣΜΟΥ», πού συνιστούν αντισύλληψη, αλλά και ΕΚΤΡΩΣΗ!... Μακριά από τέτοια κέντρα, πού δυστυχώς προπαγανδίζονται και διαφημίζον- ται πιεστικά... Ζητήστε μας σχετικά έντυπα, πού διαθέτουμε ΔΩΡΕΑΝ, όπως και κάθε παρεχόμενη βοήθεια γίνεται ΔΩΡΕΑΝ. Συμβουλευθήτε και έμπειρο Πνευματικό.

Τηλέφωνα έπικοινωνίας: 210-38.38.496, 38.22.586, FAX: 38.39.509.

**Άφήστε με
νά ζήσω!**

ΤΩΡΑ πού ανοίγουν τὰ ΣΧΟΛΕΙΑ...

Εἶναι φυσικό ἡ τελευταία ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ, πού εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς βαθεῖας ΗΘΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ, νά χτυπᾷ περισσότερο τίς Ὑπερπολύτεκνες καί Πολύτεκνες Οἰκογένειες. Ἄν οἱ ὀλιγότεκνοι, μέ τό 1 ἢ καί τὰ 2 παιδιά, προφασίζονται καί δικαιολογοῦν τή φυγοτεκνία τους, μάλιστα μέ ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ καί Ἀντισύλληψη, ἐπειδή «δέν τὰ βγάζουν πέρα, μέ τόση ἀκριβεία, ἀνεργία καί φτώχεια», τί νά εἰποῦν οἱ Ὑπερπολύτεκνοι-Πολύτεκνοι μέ πολλά μικρά παιδιά, μαθητές καί σπουδαστές-φοιτητές; Μόνο οἱ ἴδιοι, πού τό ζοῦν τό καλοξέρον, ὅπως καί ἡ μικρή καί φτωχή Π.Ε.ΦΙ.Π., πού (ἄς μὴν τό ξεχνᾶμε...) εἶναι «**Σταθμός Πρώτων Βοηθειῶν...**» γι' αὐτούς σέ καθημερινή βάση καί ἐπί 41 ἡδὴ χρόνια (ἀπό τό 1969) γιά ὅλη τήν Ἑλλάδα καί πάντοτε ΔΩΡΕΑΝ!

Ὑπάρχει ὅμως **μιὰ μεγάλη ΔΙΑΦΟΡΑ**, πού εἶναι — τί ἄλλο; — ἡ Ἑλληνορθόδοξη Πίστη τῶν συγχρόνων **Μαρτύρων καί Ἡρώων Πολυτέκνων**. Χάρη σ' Αὐτή δέχθηκαν καί δέχονται ὅσα παιδιά τούς χαρίζει ὁ Πανάγαθος καί μέ τή δύναμη Αὐτῆς τῆς Πίστεως πορεύονται καί ζοῦν τό Θαῦμα Τῆς!

Γι' αὐτό καί τίς ὅποιες δυσκολίες, πού ὑπάρχουν, τίς ἀντιμετωπίζουν μέ Πίστη καί Ὑπομονή. Πιστεύουν καί ζοῦν τὰ λόγια τῆς ἱ. Ἀρτοκλασίας (Ψαλμ. 33, 11):

«Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καί ἐπέινασαν, οἱ δέ ἐκζητοῦντες τόν Κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντός ἀγαθοῦ!»

Πιστεύουν καί ζοῦν τόν αἰώνιο Λόγο τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ:

«Ζητεῖτε δέ πρῶτον τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην (= ἀρετή) Αὐτοῦ καί ταῦτα πάντα (= τὰ ὑλικά ἀγαθά) προστεθήσεται ὑμῖν» (= θά σᾶς δοθοῦν, θά τὰ οἰκονομήσει ἡ θεία Πρόνοια. Μαθ. 6, 33).

ΩΣΤΟΣΟ ὅμως τὰ προηγουμένα δέν σημαίνουν ὅτι οἱ πιστεύοντες στό Θεό θά ἀδρανοῦν καί θά ἀπρακτοῦν. Κάθε ἄλλο. Θά ἐργάζονται μέ πίστη καί τιμιότητα, ἀλλά καί **μέ ὀλιγόρχεια καί οἰκονομία, χωρίς τή «σύγχρονη» γιά τούς πολλούς καταναλωτικότητα, μέ ἀγωνία καί ἀπελπισία...**

ΕΞΑΛΛΟΥ τό ἱερό Εὐαγγέλιο, ὄχι ἀπλά συνιστᾷ, ἀλλά καί **ἐντέλλεται τήν ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ καί ἀπό τό ὑστέρημά τους** (Λουκ. 21, 4), σέ ὅλους γενικά καί μάλιστα σέ ὅσους διαθέτουν ἀρκετά ἢ πλούσια ὑλικά ἀγαθά. Καί ἀκριβῶς, ὑπόσχεται **ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΛΑΣΙΑ** ἀνταπόδοση καί ἐδῶ καί Ἐκεῖ, στή μέλλουσα Ζωή (Μαθ. 19, 29).

Αὐτό τό νόημα ἔχει ἡ **ἐσώκλειστη ἐδῶ ΤΑΧΥΠΛΗΡΩΜΗ**, πού ἡ Π.Ε.-ΦΙ.Π. περιμένει συμπληρωμένη ἀπό τους ΦΙΛΟΥΣ τῶν Πολυτέκνων (ἢ τήν ταχυδρομική ἢ τραπεζική ΕΠΙΤΑΓΗ ὅσων τίς προτιμοῦν, μάλιστα τῶν

	ΤΑΧΥΠΛΗΡΩΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗ
Αριθμός Λογ/σμοῦ Ταχυπληρωμῆς	Τέλεφ. ἐλάχιστα-μειωμένα
6 00 01 - 5	
«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ» (Π.Ε.ΦΙ.Π.)	
Ἀκαδημίας, 78 Δ — 106 78 ΑΘΗΝΑ	
Ἀποστολέας (ὄνομα καί διεύθυνση)	
ΕΣΕΙΣ, ΟΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ	
Ποσό ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΟ...	Αριθμ. Λογ/σμοῦ

εύρισκομένων στό Ἐξωτερικό ἀδελφῶν Ἀποδήμων). Ἔστω καί ἀπό τό ὑστέρημά του ὁ καθέννας, ἄς σκεφθῆ καί ἄς ἔλθει στή θέση τῶν ἀδελφῶν Πολυτέκνων, ιδιαίτερα τήν περίοδο αὐτή, καί ἄς πράξει τό καθήκον του. Καί τό «λίγο» τοῦ καθενός, ὅπως τό λίγο ἀλευρι καί λαδάκι τῆς Σαραφθίας Χήρας, πού φρόντιζε τόν Προφήτη Ἡλία (Γ'

Βασιλ. 17, 14), **θά πληθύνεται καί δέν θά ἐλαττώνεται**, γιά νά συνεχίζεται τό ΘΑΥΜΑ πού ζεῖ ἡ μικρή καί φτωχή Π.Ε.Φ.Π. ἐπί 41 ὀλόκληρα χρόνια...

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ὄλους τούς ἀπανταχοῦ Ἑλληνορθοδόξους Φίλους τῶν Πολυτέκνων καί τούς εὐχόμαστε κάθε θεία εὐλογία, ὡς καρπό τῆς ζων-

Ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδας, ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ (ἀπό 8 ἀδέλφια):

«...Ἐλπίζω ὅτι ὅσοι ἐξ ὑμῶν συμμετάσχουν εἰς τήν Κυβέρνησιν θέλουν γνωρίσει μετ' ἐμοῦ τὰς παρούσας περιστάσεις...» Ὅσοι λοιπόν εὐρίσκονται εἰς δημόσια ὑπουργήματα δέν εἶναι δυνατόν νά λαμβάνουν μισθοῦ ἀναλόγως μέ τόν βαθμόν τοῦ ὑψηλοῦ ὑπουργήματός των καί μέ τὰς ἐκδοθεύσεις των, ἀλλ' ὅτι οἱ μισθοί οὗτοι πρέπει νά ἀναλογοῦν ἀκριβῶς μέ τὰ χρηματικά μέσα τά ὁποῖα ἔχει ἡ Κυβέρνησις εἰς τήν ἐξουσίαν της...

Ἔσσαν δι' ἐμέ, ἐφ' ὅσον τά ιδιαίτερα εἰσοδήματά μου ἀρκοῦν διά νά ζήσω, ἀρνοῦμαι νά ἐγγίσω μέχρι καί τοῦ ὀβοηθοῦ τά δημόσια χρήματα, ἐνῶ εὐρισκόμεθα εἰς τό μέσον ἐρειπίων καί ἀνθρώπων βυθισμένων εἰς ἐσχάτην πενίαν».

(Ἀπό ἀγόρευση του στή Δ' Ἐθνοσυνέλευση τοῦ Ἄργους τό 1829. — Μήπως καί γι' αὐτό δολοφονήθηκε;...).

Ἄς τά ἀκούουν καί ἄς τά προσέχουν αὐτά οἱ σύγχρονοι Πολιτικοί μας, πού, ὡς μεγαλόμισθοι καί... «μιζαδόροι», ὀδήγησαν τήν Πατρίδα μας σέ πρωτοφανῆ πτώχευση καί ἐξάρτηση ἀπό τούς δῆθεν ἰσχυροῦς τῆς Γῆς...

ΗΜΕΡ-ΩΡΟΛΟΓΙΟ Π.Ε.Φ.Π.

- Γιά ΦΙΛΟΥΣ-ΔΩΡΗΤΕΣ: **καθημερινά**, 7.30'–3.30' πρῶι καί 5–8.30' μ.μ., ἐκτός ἀπογεύματος Σαββάτου καί Κυριακῆς.
- Γιά Πολυτέκνους **ΑΤΤΙΚΗΣ**: ΤΡΙΤΗ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ πρῶι 10–2.
- Γιά Πολυτέκνους **ΕΠΑΡΧΙΑΣ**: ΔΕΥΤΕΡΑ & ΠΕΜΠΤΗ πρῶι 10–2. Παράκληση νά προηγεῖται τηλεφώνημα.
- **ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ**. Λειτουργεῖ ΤΡΙΤΗ & ΠΕΜΠΤΗ πρῶι 7.30'–3.00'. ☎210-38.08.826. Ὑπεύθ. Στέφ. Σωτηρίου.

«ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ» (Π.Ε.Φ.Π.).

Λειτουργεῖ ὡς αὐτοτελής Σύλλογος. Διεύθυνση: Πρεβέζης 8 – Κάτω Πολεμιδία, Ἄγ. Ἰωάννης, 4154 ΛΕΜΕΣΟΣ, τηλ. 25-567.933. Πρόεδρος: Ἀνδρέας Μαυρουδῆς, θεολόγ.-καθηγ. Ὁρεσ ἐπικοινωνίας 6–11 μ.μ.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ Π.Ε.Φ.Π. ΚΥΠΡΟΥ:

- ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, Ὑποκ/μα Παπαφλέσσα 1, Ἄγ. Ἰωάννης-Λεμεσός, ἀριθμ. Λογαρ. 0341-01-031847.
- ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, Ὑποκ/μα Πάφου 2, Λεμεσός, ἀριθμ. Λογαρ.: 022-21017153.
- Ἡ Ε.Π.Ο. ἔχει τήν εὐλογία-σύσταση τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καί τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Κύπρου.

Οί Πολύτεκνοι είναι οί σύγχρονοι Μάρτυρες και Όμολογητές τής Πίστεως και Ήρωες τής Πατρίδας!

Ό τίτλος αυτός τής Στήλης, πού είναι συνήθης, αλλά πραγματικός γιά τή 40χρονη έμπυρη έμπειρία τής Π.Ε.Φ.Π., έπιβεβαιώνεται γιά πολλοστή φορά από τό έπόμενο σύντομο γράμμα (16.8.10), πού συνόδευε ή ώραία οικογενειακή φωτογραφία τής Πολύτεκνης Οικογένειας Άλεξάνδρου και Δημήτρης Γιάννενα (Ν. Μαγνησίας).

«...Άν και οί έποχές είναι τρομερά δύσκολες, ό Θεός μς αξίωσε ν'άποκτήσουμε 5 παιδιά, από τό 1998 ως τό 2009, 4 κόρες και 1 γιό.

Ή μητέρα, άν και διαθέτει τά προσόντα νά εργαζόταν, δέν τό μπορεί, λόγω τών πολλών και μικρών παιδιών, ένώ ό πατέρας εργαζεται ως ηλεκτρολόγος, χωρίς τό μεροκάματο νά έπαρκει, γιά νά καλύψει τίς ανάγκες τών παιδιών και γενικότερα τής Οικογένειάς μας. Παρ'όλα αυτά, είμαστε διατεθειμένοι νά προσφέρουμε και έμεις ό,τι χρειασθούν οί ΠΟΛΥΤΕΚΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΑΣ...»! — Εύγε και ύπερεύγε σας!

Και δέν είναι «οχήμα λόγου» τά προηγούμενα τελευταία λόγια. Είναι πίστη και βίωση πολλών Πολυτέκνων, πού νοιώθουν και νοιάζονται τούς άδελφούς τους μέ περισσότερο παιδιά και φυσικά μέ περισσότερες ανάγκες, όταν μάλιστα είναι «οί έποχές τρομερά δύσκολες», όπως οί σημερινές...

Ή φράση λοιπόν του γράμματος «...νά προσφέρουμε και έμεις...» είναι όντως μία Όμολογία Πίστεως και Ήρωισμού, ως καλή και άγία διάθεση, πού είναι... «τό πάν», ως έκφραση και βίωση του μεγαλειώδους ευαγγελικού ρητού:

«Αυτή ή νίκη ή νικήσασα τόν κόσμον, ή Πίστις ήμών!» (Α' Ίωάν. 5, 4).

ΟΣΤΟΣΟ υπάρχουν και Πολύτεκνες Οικογένειες, όπως τών Χηρών και Όρφανών, αλλά και τών άστεγών (μέ ένοίκιο), τών άσθενών, τών άνέργων και άλλων, πού έχουν πολλές και άκάλυπτες ανάγκες, τίς όποιες οί Φίλοι τών Πολυτέκνων «νοιώθουν και νοιάζονται» γι'αυτές, ως ταπεινά όργανα του Παναγίου και Παντοδυνάμου Θεού, ό Όποιος ύπόσχεται και εκπληρώνει τόν άδιάψευστο Λόγο Του: *«Όρφανόν και χήραν αναλήψεται»* (Ψαλμ. 145, 9). Άναλαμβάνει και προστατεύει θαυματουργικά ό Ίδιος, αλλά και διά μέσου τών ιδικών Του ανθρώπων-φιλανθρώπων...

Οικογένεια Χήρας Ίωάννας Θωμά Μαυρίγιαννη, μέ 5 παιδιά (γεννημένα από 1997 έως 2002, έτος θανάτου του πατέρα, 42 έτών, ένώ ή μητέρα έγκυμονούσε τό μικρό Θωμά), Ν. Χανίων Κρήτης.

Ό πατέρας ήταν ναυτικός, μέ λίγα συντάξιμα χρόνια και γι' αυτό ή σύνταξη του είναι μικρή, ένώ ή μητέρα είναι άσθενής, μη δυναμένη νά εργασθ...
Άλλ' «έχει ό Θεός» πάντοτε!

Δ Ω Ρ Ε Α Ν

ΔΩΣΤΕ ΤΟ ΚΑΙ Σ' ΑΛΛΟΥΣ